

Aage Hvolby

"Kødspisning" og "Bisættelse" - mikrokosmisk nært beslægtede processer

Formål

Formålet med artiklen er at bidrage til forståelsen af Martinus' bøger "*Den ideelle føde*" og "*Bisættelse*", med hovedvægten lagt på de mikrokosmiske ligheder mellem:

- de forskellige former for bisættelse af mennesker, og
- kødspisning som bisættelsesmetode for dræbte dyr.

Det er ikke hensigten her at plædere for en bestemt ernærings- eller bisættelsesform.

Indholdsfortegnelse

Artiklen indledes med en indholdsfortegnelse, der muliggør, at man kan læse artiklens afsnit i den rækkefølge, man har lyst, interesse og energi til det.

Kommentarer

Hvis du har kommentarer til artiklen kan de rettes til Martinus Institut, fx på mail-adressen info@martinus.dk.

31. marts 2004

Indholdsfortegnelse

1. Reinkarnationsprincippet og de tidligere jordliv
2. Reinkarnationsprincippet og det nuværende jordliv
3. Bøgerne "*Den ideelle føde*" og "*Bisættelse*"
4. "Kødspisning" og "Bisættelse" er mikrokosmisk nært beslægtede processer
5. Stof- og livsenhedsprincippet i menneskets fysiske organisme
6. Mineral-, plante- og dyrevæsener i samme makroorganisme
7. Mikrovæsenernes fysiske levetid
8. Vi er forsyn for vore mikrovæsener
9. Hvorfor beskæftige sig med sit efterladte legemes skæbne?
10. Kødspisning beskrevet som ligæderi
11. Drab af livsenheder ved kødspisning
12. Menneskets fordøjelsesproces
13. A-livsenheder i levnedsmidler
14. B-livsenheder i levnedsmidler
15. Ændringer ved organismens død, herunder bakterierne og enzymernes rolle
16. Muligheder for beskyttelse af mikrovæsener i lig
17. Naturlig nedbrydning af lig
18. Aftagende udfoldelse af "det dræbende princip" ved bisættelser
19. Ligbrænding
20. Kødspisning er en form for bisættelse
21. Drab ved varmebehandling af kød
22. Drab ved frysning af kød
23. Luft- og vandbegravelse
24. Jordfæstelse
25. Balsamering med formalin
26. Donation til et "Anatomisk Institut"
27. Balsamering uden formalin
28. Mumificering
29. Karma som følge af bisættelsesmetode
30. Afdødes oplevelse af egen bisættelse
31. Fremtidens bisættelse, som beskrevet i bogen "*Bisættelse*"
32. Nutidig efterlevelse af Martinus' visioner
33. Fremtidens ny viden om bisættelse
34. Undgåelse af "det dræbende princip"
35. Proportionsforvrængninger i væremåden over for mikrovæsener
36. "Sansningen fra oven" og "sansningen fra neden"
37. Lignelser til øgelse af forståelsen
38. Hvad "sansningen fra oven" har lært os
39. Hvordan forholde sig ved afslutningen af det nuværende jordliv?
40. Reinkarnationsprincippet og de kommende jordliv
41. Anvendte kilder: Primær Martinus-litteratur
42. Anvendte kilder: Sekundær Martinus-litteratur
43. Andre anvendte kilder
44. Noter
45. Illustrationer

1. Reinkarnationsprincippet og de tidligere jordliv

Talrige steder i "*Det tredje Testamente*" (fx symbolerne 18, 19, 20, 23) forklarer Martinus os betydningen af at se tilværelsen i lyset af reinkarnationsprincippet. Dette princip lærer os, at alle jordmennesker har oplevet en række tidligere fysiske liv, og at det nuværende jordliv bliver efterfulgt af endnu en lang række fysiske inkarnationer.

Reinkarnationsprincippet er derfor ensbetydende med, at vi alle i vor fortid har prøvet at dø adskillige gange, og at disse dødsfald har været forudsætningen for vore nye fysiske fødsler, også den vi lige nu er et resultat af. Vi har formentlig prøvet at dø på mange forskellige måder: af alderdom eller sygdom, af sult eller tørst, ved selvmord, - eller som offer for ulykker, drab eller krigshandlinger.

Vi må have prøvet at blive bisat lige så mange gange, som vi har prøvet at dø. Sandsynligvis har vi prøvet at blive bisat på mange forskellige måder: brændt, jordfæstet, luftbegravet, vandbegravet, mumificeret eller balsameret, - måske også hensat i forskellige former for gravkamre. Og vore tidligere fysiske legemer må følgelig også være indgået i naturens store kredsløb ved de nedbrydningsprocesser, der er forbundet med de forskellige former for bisættelse, dvs. nedbrydning ved ild eller ved fortæring foretaget af mikroorganismer (bakterier og svampe), eller forskellige dyr såsom insekter, orme, fugle, fisk og pattedyr.

2. Reinkarnationsprincippet og det nuværende jordliv

Vi ved alle, at vi på et eller andet tidspunkt påny skal forlade den fysiske verden. Vi ved også, at vort efterladte legeme, vort lig (note 2), på en eller anden måde skal indgå mere eller mindre hurtigt i naturens store kredsløb. Alligevel vælger adskillige mennesker at undgå stillingtagen til flere af de problemer, som er forbundet med det efterladte legemes skæbne. Mange synes ganske naturligt, at det er for ubehageligt at tænke på ligbåletts flammer - eller jordfæstelsens forrådnelse, bakterier, orme og insekter. Det virker heller ikke behageligt at tænke på balsameringens teknisk kemiske påvirkning af legemet, i vore dage repræsenteret ved det kemiske stof formalin. Mange synes nok også, at det er for ubehageligt eller vemodigt at tænke på alle de mennesker, dyr, planter, kunstværker, naturområder, boliger og materielle ting, man skal sige farvel til.

Hertil kommer det nutidige samfunds forventning om stillingtagen til, om man vil lade sig obducere, om man vil lade sig anvende som transplantationsdonor, - og om man vil oprette et såkaldt "Livstestamente" med tilkendegivelse af, at man ikke ønsker livsforlængende behandling i en situation, hvor man er uafvendeligt døende eller dømt til ikke at kunne tage vare på sig selv.

Men da døden er en uomgængelig kendsgerning for os alle kan vi lige så godt se problemerne i øjnene. Vi kan i denne proces støtte os til Martinus' udsagn om, at en absolut død ikke findes, og at det på en måde er skønt at dø! Faktisk omtalte Martinus i mindre forsamlinger (note 3) tit død og bisættelse i udpræget humoristiske vendinger.

3. Bøgerne "*Den ideelle føde*" og "*Bisættelse*"

En del mennesker har den enkle og ligefremme opfattelse, at "når man er død så er man død", og så er der ingen grund til at interessere sig synderligt for, hvad omverdenen gør ved "den døde krop".

Men med Martinus' analyser af den mikrokosmiske verden som et væsentligt og hidtil upåagtet element i vort skæbneområde tilskyndes vi nu til at overveje, om vi bærer os rigtigt ad i forholdet til vort efterladte legeme.

Martinus' første bogudgivelse "*Livets Bog I*" udkom 1932. Bøgerne "*Den ideelle føde*" og "*Bisættelse*" er første gang publicerede i form af fortløbende artikelsier i henholdsvis "*Kosmos 1933-34*" og "*Kosmos 1934-35*". Disse artikelsier fremkom altså meget tidligt i Martinus' forfatterskab, og de er begge helt centrale i forbindelse med hans mikrokosmiske belysning af emnerne "bisættelse" og "kødspisning" (note 1). Om disse bøger skriver Martinus selv:

"I intet som helst andet skriftligt materiale i verden er der åbnet en sådan adgang til studiet af "mikroindividerne" som netop i bøgerne "Den ideelle føde" og "Bisættelse". I ingen som helst anden lære, oplysning eller videnskab er "mikroindividernes" rolle som fundament for vor egen skabevne, sundhed og livsglæde blevet så indgående påtalt og begrundet. I ingen som helst anden forkyndelse er disse små væseners liv og færden trådt så åbenlyst frem for os og vist så analogt med vort eget væsen, med vor egen tilværelse, vist at de ligesom os er "skabt i Guds billede efter hans lignelse". " (B: 182)(note 5,6).

4. "Kødspisning" og "Bisættelse" er mikrokosmisk nært beslægtede processer

Artiklerne om "*Den ideelle føde*" og "*Bisættelse*" har Martinus, kun afbrudt af artiklen "*Påske*", publiceret umiddelbart efter hinanden. Det hænger formentlig sammen med, at disse to emneområder, set fra et kosmisk bevidst synspunkt, har talrige mikrokosmiske fællestræk. Det er umiddelbart forståeligt, når man indstiller sin tanke på, at kødspisning er at betragte som en "bisættelse af dræbte dyr i en fordøjelseskanal", et forhold som vi gentagne gange vil vende tilbage til i det følgende (note 2). Om Martinus' to bøger om mikrokosmos kan man ganske enkelt sige, at "*Den ideelle føde*" omhandler bisættelse af dræbte dyr, og at "*Bisættelse*" tilsvarende omhandler bisættelse af afdøde mennesker.

Som eksempler på, at også andre personer end Martinus har betragtet kødspisning i bisættelses-perspektiv kan nævnes, at Leonardo da Vinci efter sigende har skrevet: "*Mennesket er i sandhed dyrenes konge, thi vores brutalitet overgår så langt deres. Vi lever af andres død - vi er omvandrede kirkegårde!*" Tilsvarende skulle Leo Tolstoy have skrevet: "*Når vore kroppe er som levende kirkegårde for myrdede dyr, hvordan kan vi da forvente ideelle tilstande her på jorden?*" (jf. Adiraja Dasa).

5. Stof- og livsenhedsprincippet i menneskets fysiske organisme

Før vi går videre er vi nødsaget til kort at betragte stof- og livsenhederne i menneskets fysiske organisme. Vi kan her definere et stofenhedsprincip, som siger, at enhver animalsk stofenhed er opbygget af mindre stofenheder, og samtidig udgørende en del af en større stofenhed. Helt konkret kan vi konstatere, at vor egen organisme er opbygget af stadig mindre stofenheder (fig. 1,2), nemlig organsystemer, organer, celledsystemer, celler, organeller, komplekse polymolekyler, simple polymolekyler, monomolekyler, atomer, elementarpartikler og fotoner, hvor sidstnævnte er ensbetydende med bundet solenergi. Betegnelsen "komplekse polymolekyler" er her anvendt for de polymolekyler, der er opbygget af forskelligartede monomolekyler. Betegnelsen "simple polymolekyler" er anvendt for de polymolekyler, der er opbygget af ensartede, dvs. samme type, monomolekyler.

Hjerne-nerve-systemet må betragtes som værende det overordnede og styrende organsystem, bl.a. fordi nerveceller udviser mere udtalt irritabilitet end andre animalske celler.

Organellerne kan betragtes som en slags "organer i cellen". Som eksempler kan nævnes cellekernen, mitochondrier, lysosomer, ribosomer og Golgi-komplekset (fig. 3,4). Cellekernen må betragtes som værende det overordnede og styrende organel.

Blandt de "komplekse polymolekyler" kan nævnes kromosomer, DNA, RNA, lipoproteiner, glycoproteiner og glycolipider. Her må de overordnede og styrende polymolekyler formentlig være kromosomerne og DNA, som rummer de fleste af vore gener, og som har RNA som nærmeste "funktionelt underordnede".

Blandt de "simple polymolekyler" kan nævnes proteiner, fedtstoffer og kulhydrater, hvor sidstnævnte også betegnes polysaccharider. Her må de overordnede og styrende polymolekyler formentlig være de proteiner, der fungerer som signalstoffer, antistoffer, strukturstoffer, og ikke mindst enzymer. Enzymerne er opbygget som en meget lang kæde af aminosyre-molekyler, der er sat sammen i en ganske bestemt rækkefølge, styret af DNA og RNA (fig. 5). Det karakteristiske ved enzymerne er, at de ud over en bestemt kemisk struktur også har en bestemt rumlig struktur, som fagligt benævnes deres sekundære, tertiære og kvarternære struktur (fig. 6). Det er denne rumlige struktur, der er bestemmende for deres helt specifikke evner til at katalysere såvel opbygning som nedbrydning og omdannelse af molekyler.

For organerne, cellerne, organellerne, de komplekse polymolekyler og proteinerne - og formentlig også alle de endnu mindre mikrovæsener - gælder, at det er højt specialiserede levende væsener (fig. 2). De kan og udfører hver især med nærmest usvigelig sikkerhed og præcision noget, de andre mikrovæsener ikke kan, og under normale forhold er det udelukkende en evne og et virke til gavn for helheden. Der findes faktisk ikke nogen menneskeskabt virksomhed, der hvad angår evner og samarbejde overgår mikrovæsenernes i menneskets organisme. Deres funktion må absolut betragtes som tydelige livsyttringer og dermed som et udtryk for karakteren af deres indhold af de såkaldte talentkerner i overbevidsthedens skæbneelement (jf. DEV1: 6.8-11).

Blandt monomolekylerne kan nævnes de byggestene, som proteiner, kulhydrater, fedtstoffer, DNA og RNA er opbygget af, dvs. aminosyrer, monosaccharider, fedtsyrer og glycerol, samt nucleinsyrer og fosforsyre. Sidstnævnte stof henhører under organismens uorganiske bestanddele, som, bortset fra vand, i alt kun udgør ca. 1 % af den samlede kropsvægt.

I fortsættelse af omtalen af organismens stofenhedsprincip skal vi kort dvæle ved Martinus' beskrivelse af livsenhedsprincippet, der siger, at ethvert levende væsen er opbygget af mindre, levende livsenheder, og samtidig udgørende en del af en større livsenhed, dvs. et større, levende væsen. Dette princip har Martinus symboliseret i symbolerne "*Livsenhedsprincippet*" og "*De kosmiske spiralkredsløb*".

For at forstå min redegørelse må der, ud over de i symbolet "*De kosmiske spiralkredsløb*" viste sammenhængende spiralkredsløb, findes flere "mellemspiralkredsløb". Som eksempler herpå nævner Martinus selv, at ud over galakser, solsystemer, kloder (jordkloden), organismer, organer, celler og atomer, - som er vist på nævnte symbol, - er også jordmenneskeheden, molekyler og elektroner organismer for levende væsener (LB1: 271, L: 86, DIF: 21). Man kan eksempelvis forestille sig, at polymolekylerne tilhører en mellemspiral, der ligger et spiralkredsløb over monomolekylernes mellemspiral. Begrebet "mellemkredsløb" må ikke forveksles med de forskellige "kosmiske udviklingsbaner", hvor væsenerne (fx fugle,

fisk og insekter) gennemlever de samme sammenhængende spiralkredsløb som nævnt ovenfor (LB1: 378-88, DEV: 29:1-5).

Fra mellemkosmos ved vi, at nogle stofenheder, fx en myretue eller en koralstok, ikke er organisme for ét levende væsen, men derimod organisme for mange samarbejdende livsenheder. Det er sandsynligt, at tilsvarende forhold mellem stof- og livsenheder også forekommer i menneskets mikrokosmiske struktur.

6. Mineral-, plante- og dyrevæsener i samme makroorganisme

Jordklodenvæsenet, der lige som jordmennesket tilhører dyreriget, indeholder, som vi alle ved, fysiske mikrovæsener fra dyreriget, planteriget og mineralriget, hvor de kødædende planter må betragtes som overgangsvæsener mellem planter og dyr, og hvor i hvert fald de planter, der har både han- og hunblomster, må betragtes som flersjælede.

En pattedyr-organisme består af forskellige funktionsdele, som Martinus betegner zoner eller provinser, nemlig hud og muskler, fordøjelsessystem, hjerte og lunger, hjerne og nerver, kønsorganer, og skelet. Om disse zoner skriver Martinus, at de er opbygget af animalske mikrovæsener, der er "*medier for*" og "*overskygget eller præget af*" de forskellige grundenergier, henholdsvis instinkt, tyngde, følelse, intelligens, intuition og hukommelse (LB5: 1922-27). Andetsteds udtrykker Martinus det på den måde, at de pågældende grundenergier er den dominerende livskraft i tomrummet mellem mikropartiklerne i de pågældende organområder (Bog 16b: 7). Endnu en udtryksform har han anvendt i foredrag ved at forklare, at de pågældende grundenergier oplader atomerne i de pågældende organområder.

Lige som jordkloden indeholder vor organisme en vis mængde mineralmaterie, fx hår, negle, tandemalje og kalkskelet (note 4). Karakteristisk for planteverdenen er dens evne til at udføre fotosyntese, dvs. udnyttelse af solens energi til opbygning af organiske stoffer ud fra simple uorganiske stoffer. Den evne har ingen af vor organismes celler, og det må derfor anses for tvivlsomt, om vor organisme skulle kunne indeholde plantematerie i de nærmest underliggende spiraler. I denne forbindelse kan nævnes, at Martinus i et kursusforedrag om musklerne har sagt: "*Vor muskulatur er jo levende mikrovæsener, atomerne er jo levende animalske.*"

Derimod må det anses for helt usandsynligt, at plantematerie strukturelt kan indeholde animalske mikrovæsener, der dagsbevidst kan opleve fysisk smerte og lidelse (DEV4: 38.14, 38.16-17, 38.22, 38.26).

I sin beskrivelse af samspillet mellem vore organer og vor organisme har Martinus oplyst, at organerne i deres spiral gennemlever "barndom - ungdom - manddom - alderdom" hurtigere end organismen i sin spiral. Det medfører, at organerne efterhånden bliver så udviklede, at de ikke kan bruge organismen som livsrum for deres fortsatte udvikling. Derfor nødsages organerne til at kassere organismen, med dennes død til følge (LB3: 922-25). Det må betyde, at organisme og organer udviklingsmæssigt skal passe nogenlunde til hinanden. Derfor er det nærliggende at konkludere, at dyre-organer, -celler, -organeller, -molekyler, -atomer og -elementarpartikler er mindre udviklede end de tilsvarende livsenheder i jordmennesket, og mere udviklede end de tilsvarende livsenheder i planter.

Kemikere og fysikere mener, at hvis et bestemt molekyle, der forekommer i såvel mineraler og planter som i dyr og jordmennesker, har én og samme atomsammensætning og -struktur, så er de pågældende molekyler helt ens i virkemåde. Det ser helt anderledes ud i lyset af Martinus' analyser, som klart siger, at alle levende væsener er forskellige, og at de nævnte molekyler derfor er forskellige med hensyn til alder, udseende, erfaring og udviklingstrin.

7. Mikrovæsenernes fysiske levetid

Martinus har forklaret os, at vore mikrovæsen har en ganske anden fysisk levetid end vi selv, hvor han ganske enkelt definerer begrebet levetid som den tid, det tager et animalsk væsen at gennemleve normal barndom, ungdom, manddom og alderdom. At vor organismes mikrovæsen har en ganske anden eksistenstid end vi selv er et forhold, som naturvidenskabens resultater langt hen ad vejen kan bekræfte.

Vore primære mikrovæsen er vore organer, som ifølge Martinus har samme livslængde som vi selv. Under normale forhold er organerne som tidligere nævnt faktisk bestemmende for vor egen livslængde (LB3: 922-25).

Naturvidenskaben ved, at de fleste celler har kortere levetid end organismen. Nogle lever kun få timer. Andre lever dage, uger, måneder og år. Nogle organeller har formentlig samme levetid som cellerne, hvilket bestyrker vor opfattelse af, at organellerne kan betragtes som "organer i cellen".

Når vi taler levetid for molekyler, atomer og elektroner må vi ifølge Martinus udtrykke os i minutter og sekunder (LB3: 923).

Naturvidenskaben ved også, at mange processer i mikroverdenen foregår med ufattelig stor hastighed og præcision. Proteiner, hvor antallet af mulige kombinationer af de indgående aminosyrer løber op i fabelagtige milliardtal, opbygges af disse aminosyrer i en ganske specifik rækkefølge (fig. 5), med mindst et tocifret antal aminosyrer pr. sekund. Og elektronerne skifter fra atom til atom på brøkdele af et sekund, hvilket meget vel kan være ensbetydende med atom-diskarnationer og -inkarnationer, der forløber på brøkdele af et sekund.

Som bekendt er alle atomer opbygget af elementarpartikler, hvor vi især kender atomkernen med dens neutroner og protoner, og de tilsvarende elektroner, der kredser omkring atomkernen i bestemte baner. De fleste grundstof-isotoper, dvs. grundstoffer med et bestemt antal protoner i kernen, er stabile og omdannes ikke uden videre til andre grundstof-isotoper. Kun under specielle forhold såsom henfald af radioaktive isotoper, undtagelsesvise biokemiske transformationer, samt fissions- og fusionsprocesser, kan der blive tale om egentlige grundstof-omdannelser. Disse forhold er for naturvidenskaben ensbetydende med, at protonerne i en atomkerne holder sammen som en stofenhed i årtusinder. De enkelte stabile atomkerner synes at have nærmest evig eksistenstid! Det gælder også de enkelte protoner, om hvilke den verdenskendte fysiker Stephen Hawking skriver, at man på basis af eksperimenter "*kan beregne, at protonens sandsynlige levetid må være over ti millioner billioner billioner år (1 efterfulgt af 31 nuller)*".

Som eksempel kan nævnes, at et iltatom altid indeholder otte protoner, og at det permanent vedbliver med at bestå som et iltatom. Set i lyset af Martinus' analyser kan man tolke det på den måde, at selv om iltatoms organisme strukturelt altid indeholder otte protoner, må det som levende væsen betraget have otte "ilt-proton-organer", hvori nye og forskellige livsenheder ustandselig inkarnerer som led i deres udviklingsproces. Betraget i et naturvidenskabeligt perspektiv betyder det, at et menneskes organisme består af elementarpartikler, som tilsyneladende har været på jordkloden i årtusinder. Betraget i samme perspektiv betyder det, at vort nuværende legeme på en måde måske indeholder atomkerner, som har været strukturel bestanddel af vore egne tidligere legemer!

8. Vi er forsyn for vore mikrovæsen

Utallige steder i sine værker forklarer Martinus os, at vi gennem hele vor fysiske og mentale væremåde, herunder også vor ernæring og vore beslutninger omkring vor bisættelse, har enorm indflydelse på vore mikrovæseners liv og livsoplevelse. Vi er i virkeligheden intet mindre end et guddommeligt forsyn for mikrovæsenerne i vor organisme (jf. fx artiklen: "*Mikrokosmos*").

9. Hvorfor beskæftige sig med sit efterladte legemes skæbne?

I "*Bisættelse*" har Martinus udførligt begrundet, hvorfor og på hvilken måde man bør interessere sig for sit efterladte legemes skæbne. Hovedbudskabet er, at der i et lig findes myriader af mikrovæsener, som har deres dagsbevidsthed på det fysiske plan, og som derfor er i stand til at opleve glæde, sorg, velvære, smerte og lidelse. De er stærkt påvirkede af ligets skæbne. Om disse mikrovæsener, som Martinus i "*Bisættelse*" og "*Den ideelle føde*" benævner henholdsvis "organmikroindivider" og "A-livsenheder", skriver han bl.a.:

"Medens mineralmikroindividerne er uimodtagelige for smerte og lidelse, stiller det sig ganske anderledes med organmikroindividerne. Disse små væsener er nemlig individer, der er så langt fremskredne i udvikling, at de har fået en fuldt ud følsom og dermed orienteringsdygtig dagsbevidsthed på det fysiske plan. Dette vil igen sige, at de nævnte små væseners daglige liv er analogt med de væseners, vi ellers er vant til at betragte som medvæsener, som dyr og mennesker, men kun med den forskel, at mikrovæsenernes tilværelse foregår i underliggende spiraler." (B: 75).

At legemets død ikke er ensbetydende med alle mikrovæsenernes død formulerer Martinus på følgende måde:

"Men hvad forstår man ved et lig? Hvis man tror, at et organisk legeme ved døden straks er blottet for organisk, fysisk bevidste mikroindivider, da er man offer for en meget stor fejltagelse. Så længe der endnu er fugtighed i liget, er der også organisk, fysisk bevidste mikroindivider, der, selv om de naturligvis er meget lavtstående i deres udvikling, så dog har følelse og kan opleve fysisk smerte og pine, kan føle angst og rædsel og således kan reagere over for enhver unaturlig opløsningsproces af liget." (B: 93).

"Med hensyn til mikrokosmos er det måske lettere at forstå, at dette er befolket med levende væsener. Hvis vore organer, kirtler, celler osv. ikke var levende, hvordan skulle vor organisme så kunne bygges og opretholdes som en levende organisme? – Den måtte da kun være et lig, en aldeles ubevægelig masse. Men sådan er vor organisme jo ikke. Ja, den er ikke engang således lige efter dens ophavs såkaldte "død". Der foregår stadig en proces i liget, som er logisk derved, at den opløser dette lig eller denne fysiske organisme, der ikke mere kan være et redskab for dens åndelige ophav eller jeg." (DEV1: 14.15).

Martinus kommer i dette sidste citat ind på de begreber, som naturvidenskaben benævner "programmeret celledød" og "autolyse", begreber som vi vil omtale nærmere i afsnittene om de naturlige ændringer ved organismens død og nedbrydning.

10. Kødspisning beskrevet som ligæderi

Vi vil nu vende tilbage til den tidligere omtale af, at kødspisning kan betragtes som bisættelse af dræbte dyr. I overensstemmelse med denne enkle synsvinkel har Martinus i "*Den ideelle føde*" forklaret os, at der lige som i andre lig også i kød fra dræbte dyr findes myriader af mikrovæsener, som har deres dagsbevidsthed på det fysiske plan, og som derfor er i stand til at opleve glæde, sorg, velvære, smerte og lidelse, - og derfor også er stærkt påvirkede af den nedbrydning, de udsættes for i forbindelse med tilberedning og fortæring af kødet.

Vi kan derfor finde en række udsagn om bisættelsesproblemer ikke alene i "*Bisættelse*" men også i "*Den ideelle føde*", herunder symbolet "*Den ideelle fødes vibrationer*", som i "*Det evige verdensbillede 4*" er gengivet i farver, med flere detaljer, og dér bærende titlen: "*Mennesket og animalsk og vegetabilsk føde*".

Martinus bruger faktisk i sine værker, specielt i "*Den ideelle føde*", om kødspisning helt utilslørede vendinger som "*ligæderi*", "*ligs forrådnelse*", "*passage af ligrester*", "*ligorgier*", "*svælgen i ligstof*", "*udvinde næring af lig*", fortæring af "*parterede dyrs organismer*" og "*fordærvede eller opløste lig*". Som eksempler kan citeres:

"Da alle de nævnte animalske produkter er udtaget af dræbte væseners organismer, kan de ikke undgå at høre ind under "ligstoffer". Og enhver form for nydelse af disse er derfor identisk med "ligæderi" og kan som sådan naturligvis kun høre en primitiv dyrisk natur til og absolut ikke være hjemmehørende i en højere form for menneskelig kultur eller tilværelse." (DIF: 4).

"Men dette forandrer jo ikke kendsgerningen, at det alligevel er lig, der bliver spist, og at de livsenheder, der er levende og derfor udgør den sande næring for organismen, som før nævnt kun kan udløses eller frigøres ved disse ligs forrådnelse eller opløsning." (DIF: 24).

Vi finder altså i "*Den ideelle føde*" adskillige udsagn om kødspisning som ligæderi. Omvendt kan vi også i "*Bisættelse*" finde udsagn om kødspisning, hvor Martinus om "*fremtidsmenneskenes syn på nutidsmenneskene*" i ret barske vendinger skriver:

"...vi må huske på, at alle nulevende slægter over for verdensrigets indbyggere kun vil være primitive "fortidsmennesker", der endnu ikke havde opdaget "udødeligheden", endnu ikke kendte mikroverdenens, materiens, stoffets eller energiens sande identitet med livet, endnu jagende, dræbende, myrdende andre levende væsener, sønderlemmende deres kød og indvolde, ædende deres lig eller ligrester som "festmåltider", serveret på borde, "udsmykkede" med amputerede, lemlæstede og døende plantelemmer, suppleret med "skåltaler" holdt til nydelsen af giftige og underminerende alkoholholdige væsker, samtidig med ophold i lokaler, der er inficerede og stinkende af uigennemsigtige tågeskyer, dunster eller røg fra giftige planters sammenrullede tørrede blade, der i form af cigarer og cigaretter er blevet den selvfølgelige permanente eller uundværlige lækkerbissen i enhver forsamling, i enhver situation." (B: 199).

For fuldstændighedens skyld kan nævnes, at Martinus også i bogen "*Logik*" (1938) beskriver kødspisning som "*nedsvælgning af parterede dyreorganismer, parterede lig.*" (L: 74).

11. Drab af livsenheder ved kødspisning

I "*Den ideelle føde*" og "*Det evige verdensbillede 4*" forklarer Martinus os forskellen mellem de livsenheder, som får deres organisme dræbt ved optagelse som næring i en organisme, og de livsenheder, der bliver belivet ved denne optagelse. Om de livsenheder, der dræbes ved kødspisning skriver han bl.a.:

"Disse livsenheder danner her den materie, vi udtrykker som animalsk. Nævnte materie er den mest levende materie, der overhovedet findes på det fysiske plan. Livsenhederne her, i dyr såvel som i mennesker, er organismernes højst udviklede organstof. Dette stof, altså den animalske materie, tilhører den pågældende mikrospirals dyrerige. Livsenhederne her har vågen dagsbevidst livsoplevelse. De kan føle smerte og lidelse, hvilket de i særlig grad kommer ud for, når de bliver optaget i et dyrs eller menneskes organisme som føde. Her bliver de sønderlemmet, knust og opløst i mavesyren, for at den i stoffet forekommende næring kan overføres til vedkommende dyr eller menneske, i hvis organisme de er optaget

som føde. Denne ernæringsform er den mest primitive, den groveste og mest brutale, der findes, da den kun kan bestå af dræbte eller myrdede levende væsener." (DEV4: 38:13).

"Når disse små mikrovæsener eller livsenheder i form af animalsk føde bliver optaget som føde i en organisme, sønderlemmes og opløses deres fysiske organisme. De får en unaturlig død, et ragnarok ved deres passage igennem kødspiserens fordøjelsesproces og mavesyre." (DEV4: 38:14).

12. Menneskets fordøjelsesproces

Som indledning til gennemgangen af Martinus' udsagn om A- og B-livsenheder skal vi ganske kortfattet gennemgå menneskets fordøjelsesproces.

Den generelle fordøjelsesproces består i, at polymolekylerne nedbrydes enzymatisk til monomolekyler under transporten gennem mundhulen, svælget, spiserøret, maven og tyndtarmen (fig. 7), hvorefter de frigjorte monomolekyler overgår til den indre organisme (fig. 8), hovedsagelig gennem tyndtarmens nærmest foldboldbanestore trævleoverflade (over 4.000 m²).

Fordøjelsesenzymerne i fordøjelseskanalen hidrører dels fra mavesækkens og tyndtarmens cellevæv dels fra enzymproducerende organer, dvs. spytkirtler, lever og bugspytkirtel (fig. 7). Disse organer er i fostertilstanden faktisk skabt som en slags udposninger på fordøjelseskanalen.

Der forekommer ikke i de nævnte fordøjelsesområder enzymer, der omdanner monomolekylerne eller nedbryder dem til endnu mindre molekyler. At de frigjorte monomolekyler ikke nedbrydes i fordøjelseskanalens første dele er hensigtsmæssigt på mange måder, bl.a. fordi vi har brug for monomolekylerne i vor indre organisme, og fordi mange af aminosyrerne er livsnødvendige. Det betyder, at disse aminosyrer ikke kan syntetiseres i en animalsk organismes indre, og derfor i virkeligheden generelt har deres oprindelse i planteceller, et forhold der altså også gælder for indtagelsen af disse aminosyrer ved kødspisning.

Efter passage af tyndtarmen havner resterne af føden i tyktarmen, hvor der ikke udskilles enzymer og ikke findes tarmtrævler, og hvor overfladen derfor er relativt lille. Her foregår hovedsageligt kun en opslugning af vand. Samtidig foregår der en vækst af bakterier, som fortsætter i endetarmen. I forbindelse med denne vækst fordøjer bakterierne mange af de molekyler, de kan få fat i, herunder også de monomolekyler, som ikke er opslugt på et tidligere sted i fordøjelseskanalen.

Ved overgangen til den indre organisme havner monomolekylerne i organismens blod- og lymfesystem (fig. 8), hvormed de transporteres til de steder i organismen, hvor der er brug for dem. Et specielt forhold gør sig gældende for fedtstoffernes byggestene, idet disse straks efter passage af tyndtarmens væg genforenes i form af små fedtpartikler benævnt chylomikroner.

I den indre organisme vil monomolekylerne indgå i dennes stofskifteprocesser, idet de efterhånden enten bliver omdannet til andre molekyler, indgår i synteseprocesser, eller indgår i nedbrydningsprocesser under frigivelse af energi, bl.a. i form af legemsvarme og muskelaktivitet. Disse nedbrydningsprocesser ender i vid udstrækning med, at monomolekylerne omdannes til meget simple molekyler, nemlig vand, kuldioxid, urinstof og sulfat.

Hovedparten af nedbrydningsprocesserne kan faktisk karakteriseres som værende mikrokosmiske, for os livsnødvendige forbrændingsprocesser. Man kan ligefrem kalde den

enzymatiske nedbrydning af vore næringsstoffer for en langsom ligbrænding i den forstand, at mange af disse processer er en reaktion med ilt, hvor slutprodukterne er vand og kuldioxid.

13. A-livsenheder i levnedsmidler

I "*Den ideelle føde*" bruger Martinus betegnelserne A-livsenheder og B-livsenheder, hvor A-livsenhederne får deres organisme dræbt ved optagelse som næring i en organisme, hvorimod B-livsenhederne bliver belivet ved deres optagelse. For mere konkret at kunne forstå, hvilke livsenheder, man dræber eller beliver ved kødspisning og forskellige former for bisættelse skal vi kort gennemgå Martinus' udsagn om A- og B-livsenhederne. Disse udsagn tyder på, at forskellen mellem A- og B-livsenheder er et spørgsmål om såvel fysisk størrelse som tilværelsesplan. I modsætning hertil må Martinus' sondring mellem organmikroindivider og mineralmikroindivider i "*Bisættelse*" betragtes som en sondring udelukkende mellem tilværelsesplaner. Om A-livsenhederne har han oplyst (DIF: 24-31):

- a) at deres organisme dræbes ved optagelse som næring i en organisme.
- b) at de indkapslede B-livsenheder frigøres af deres organisme ved "forrådelse".
- c) at de dræbes ved kogning.
- d) at stegning delvist omdanner deres lig til kulstof eller aske.
- e) at deres dræbte organismer føres ud af organismen som afføring.
- f) at de indtil en vis grad findes i kerne-, rod- og bladprodukter, men at de ikke her er nær så talrige og fremskredne som i tilsvarende animalske A-livsenheder, hvorfor den vegetabiliske afføring er mindre stinkende og giftig.
- g) at de kun forekommer i ringe mængde i modent frugtkød.

Man ved, at kun monomolekyler og mikroemulgerede fedtstoffer, de såkaldte chylomicroner, kan overgå fra menneskets fordøjelseskanaal til blod- og lymfesystemet, hvorfra disse stoffer transporteres rundt i organismens indre til de steder, hvor der er brug for dem i organismens stofskifteprocesser. Det er derfor nærliggende på forenklet måde at karakterisere A-livsenhederne som "*de levende væsener, der har deres dagsbevidsthed på det fysiske plan, og hvis fysiske organisme er de organiske stofenheder, der er fysisk større end monomolekylerne*" (fig. 9).

Denne karakteristik passer umiddelbart med de to første udsagn (a,b), idet vi her tolker Martinus' brug af ordet "forrådelse" og ordene "optagelse som næring" som udtryk for nedbrydningen i fordøjelseskanaalen.

Endvidere ved man, at modent frugtkød i høj grad består af monomolekyler (jf. udsagn g).

Jeg har tidligere nævnt den fundamentale funktionelle betydning, som kromosomers og proteiners rumlige struktur har (fig. 6). Man ved, at denne struktur, og dermed kromosomernes og proteinernes egenskaber, ødelægges irreversibelt ved kogning (jf. udsagn c). At proteiners egenskaber ødelægges irreversibelt ved kogning fremgår eksempelvis af, at man ikke kan lave marengs og mayonnaise af æggehvite og æggeblomme fra kogte æg. Også proteinholdige, komplekse polymolekyler og mange polysaccharider ødelægges irreversibelt ved kogning. Derimod ødelægges ingen monomolekyler ved kogning. Om drabet ved kogning har Martinus i et kursusforedrag sagt: "*Det, som dræbes ved kogning, vil også dræbes ved fordøjelsen*".

Man ved også, at polymolekyler og endnu større stofenheder ved kraftig stegning, herunder grillstegning, forkulles i nogen grad. Ved fortsat, kraftig stegning ender alle

organiske stofenheder, herunder også monomolekylerne, med at blive totalt foraskede (jf. udsagn d).

Endvidere ved man, at vegetabiliske organismer på de overordnede stofenhedsniveauer, fx organ- og celle-niveauet (fig. 10), er mindre komplekst opbyggede, mindre differentierede, end tilsvarende animalske organismer. Særlig vigtigt er, at vegetabilierne ikke har et højt udviklet hjerne-nerve-system, og at de tåler voldsomme læsioner og amputationer (jf. udsagn f').

Udsagnet om afføring som indeholdende dræbte organismer af A-livsenheder har jeg ikke baggrund for at kunne bekræfte, idet afføring generelt består af ufordøjet føde, afstødte tarmceller, fordøjelsesenzymer, og bakterier. Fra kød af dyr er det især ufordøjede knogledele, og fra planter især ufordøjede cellevægge bestående af fibre af cellulose og lignin, der bidrager stærkt til afføringens volumen. Martinus' udsagn skal, enkelt udlagt, muligvis forstås på den måde, at hvis kosten udelukkende bestod af B-livsenheder, så ville der være langt mindre mængder afføring end fra normal kost indeholdende betydelige mængder A-livsenheder. Man kan også sige det på den måde, at den del af føden, der ikke frigives som B-livsenheder, vil ende i afføringen (jf. udsagn e). Yderligere gælder ret generelt, at passagetiden i tarmen er noget større for kød end for vegetabilier, hvilket har betydning for afføringens bakterieindhold, farve og lugt.

Udsagnet om forekomsten af A-livsenheder i vegetabiliske produkter kan vi formentlig tolke på den måde, at Martinus har ønsket at give udtryk for, at plantecellevæggene er ufordøjelige, dvs. at de ikke i sig selv består af B-livsenheder, der kan opsuges gennem tarmvæggen til blod- og lymfesystemet (jf. fx DEV4: 38.22). Vi må samtidig tolke det på den måde, at de vegetabiliske produkter ikke strukturelt indeholder A-livsenheder, der kan opleve lidelse som følge af fordøjelsesprocessen (jf. DEV4: 38.14, 38.16-17, 38.26).

Alt i alt drister jeg mig til at sige, at Martinus' udsagn og min fysiske karakteristik af A-livsenhederne er overensstemmende i tilfredsstillende grad.

Vi vil i senere afsnit vende tilbage til en mere detaljeret omtale af nogle af de større stofenheder, specielt cellerne og organellerne.

14. B-livsenheder i levnedsmidler

Vi skal nu på tilsvarende måde se konkret på Martinus' udsagn om B-livsenhederne. Om dem oplyser han i "*Den ideelle føde*":

- a) at deres organisme får liv ved optagelse som næring i en organisme.
- b) at de frigøres ved "forrådelse" af organismer af A-livsenheder.
- c) at de i levende tilstand føres til de områder i organismen, hvor de især kan finde livsbetingelser.
- d) at de i stor udstrækning er uberørte af kogning.
- e) at frugtkødet af fuldmodne frugter næsten udelukkende består af B-livsenheder.
- f) at mælk hovedsagelig indeholder B-livsenheder.

Man ved, at monomolekylerne efter optagelsen i blod- og lymfesystemet undergår forskellige processer i bestemte områder af organismen. Nogle omdannes til andre monomolekyler, andre indbygges i polymolekyler, og andre igen nedbrydes under frigivelse af energi til simple småmolekyler, som organismen udskiller gennem urin, afføring, sved og udåndingsluft. Man kan nemt forestille sig, at mange af disse processer i høj grad er af belivende og udviklende art for mikrovæsenerne. Set med mine øjne skulle udsagnene (a,b,c,d,e) faktisk passe uden videre på monomolekylernes verden.

Om mælk kan siges, at den er udskilt af mælkekirtler, og at den derfor i praksis ikke indeholder stofenheder større end polymolekyler, altså ingen organeller og celler. Og eftersom mælkeproteiner, dvs. casein og valleproteiner, ikke har enzymatiske egenskaber, må disse proteiner betragtes som mindre udviklede end enzymerne, der i mælk kun forefindes i forsvindende grad, nærmest som en art forurening.

At B-livsenhederne i mælk og frugtkød belives ved at blive optaget som næring i en organisme har Martinus klart udtrykt på den måde, at de pågældende livsenheder oplever ubehag ved ikke at blive optaget som føde. Om indtagelsen af frugtkød har han således skrevet: *"Hvad selve frugtkødet angår, får det jo den fordel af at blive "spist" eller optaget som næring i en organisme, at dets mikroliv (det levende i stoffet) får lejlighed til på en naturlig måde at fortsætte sit liv i den organismes stofverden (dens blod og kød), i hvilken det er indgået som "føde", og kommer derved til at opfylde sin guddommelige plan og hensigt. I modsat fald ville nævnte frugtkød være prisgivet den såkaldte "forrådnelsesproces", der for dets mikroliv uundgåeligt betyder unaturlig død og undergang. Alle betingelser for på normal måde at leve videre bliver samme liv derved afskåret fra."* (AS1: 17.14).

Der er derfor god baggrund for at tolke Martinus' udsagn på den måde, at B-livsenhederne kan karakteriseres på forenklet måde som *"de levende væsener, der har deres fysiske hjemsted i dyreriget, planteriget eller mineralriget, og hvis fysiske organisme er monomolekyler og endnu mindre organismer"* (fig. 9).

B-livsenhederne er altså de livsenheder, der er i stand til at passere tarmvæggen og vandre ind i den indre organisme via blod- og lymfesystemet. Dette forhold udtrykker Martinus i artiklen "Kultur" på følgende måde: *"Med den animalske føde forholder det sig f.eks. således, at den i overvejende grad består af livsenheder, der ikke egner sig til optagelse som næring i vor organisme. Disse livsenheder er i virkeligheden mikrokosmiske væsener, der er alt for højt udviklede til at kunne optages som næring, og denne optagelse vil derfor betyde døden for dem. Derfor udløser de ganske naturligt modstand mod denne proces. Kun de livsenheder, der kan gå levende over i vort blod, kan være livgivende for vor fortsatte eksistens, medens de førstnævnte må forlade vor organisme som afføring."*

Lige som de kødædende planter er overgangsvæsener mellem planter og dyr kan man forestille sig, at der i kød også findes mikrokosmiske overgangsvæsener, fx mellem A- og B-livsenheder.

Et tankevækkende perspektiv for mikrovæsenernes verden og deres udvikling er, at mange af organismene for de forskellige B-livsenheder, der oprindeligt hidrørte fra plante- og mineralriget, fx stofenheder såsom kulstof-atomer og essentielle aminosyre-molekyler, efter optagelse i vor organisme bliver til bestanddele af jordmenneske-kødmolekyler. Deres organismer kommer altså ret hurtigt til at indgå i animalske polymolekyler, og bliver derved organisme for mikrovæsener med dagsbevidsthed på det fysiske plan. I virkeligheden må også den omvendte proces kunne finde sted, dvs. en stofenheds overgang fra at være organisme for et animalsk væsen til at blive organisme for et plantevæsen. Her må vi henholde os til Martinus' udsagn om, at ingen levende væsener er ens, et udsagn der selvfølgelig også må gælde for molekylernes og atomernes verden, såvel fysisk som mentalt.

Ved gennemgangen af den animalske og vegetabiliske ernæring i *"Det evige verdensbillede 4"* bruger Martinus ikke betegnelserne A- og B-livsenheder. Om de livsenheder, der bliver frigjorte og ikke dræbes ved fordøjelsen, skriver han bl.a.: *"Disse livsenheder har ingen fysisk organisme ud over en kraftaura, der er koncentreret omkring dem."* Om de frigjorte livsenheder skriver han videre, at *"de inkarnerer nu med deres kraftaura i det kødædende væsens organisme som næring, der fornyer organismens kraft og vedligeholdelse."* (DEV4: 38.14). Om de samme livsenheder skriver han også, at det er *"de*

livsenheder, hvis fysiske organisme er en kraftaura, og som ved fordøjelsesprocessen i det kødædende væsens mave bliver frigjort, og som næring kan inkarnere i makrovæsenets fysiske organisme som livsfornyelse." (DEV4: 38.15).

Til disse udsagn kan siges, at de monomolekyler, der frigøres af polymolekylerne i fordøjelseskanalen, absolut har en fysisk organisme. Ellers ville ingen ved indtagelse af levnedsmidler kunne tage på i vægt, og ingen fysisk organisme ville kunne opretholdes. Man kender faktisk helt præcist vægten af det enkelte monomolekyle, en værdi som direkte udtrykkes ved det kemiske begreb "molekylvægt". Vægten af enhver specifik form for molekyler kan også udtrykkes på en anden måde, nemlig ved begrebet "molvægt", der er lig med vægten af et bestemt, stort antal molekyler, et antal der betegnes "Avogadros tal". Så meningen med Martinus' udsagn er formentlig, at et diskarneret jordmenneske-mikrovæsen med dets kraftaura, - som må være et fysisk udslag af dets talentkerner i skæbneelementet, - inkarnerer i de enkelte monomolekyler, når disse er blevet frigivet og efterfølgende overgået fra vor fordøjelseskanal til organismens indre. Og det er denne kraftaura, dette udtryk for talentkernernes indhold, der er bestemmende for monomolekylernes egenskaber, og altså dermed det egentlig livgivende i næringen. Det fysiske monomolekyle er i virkeligheden at betragte som et redskab for B-livsenhedernes livsudfoldelse.

Det synes klart, at A-livsenhederne må diskarnere ved fordøjelse eller kogning, og at de efterfølgende inkarnerer i en anden for dem velegnet fysisk organisme, hvilket for "plante-A-livsenheder" må være en planteorganisme og for "dyre-A-livsenheder" en dyreorganisme. Man kunne teoretisk forestille sig, at de B-livsenheder, som fødens A-livsenheder er opbygget af, var at betragte som levende organer i en levende organisme (A-livsenheden), hvor organismen og organerne havde livs- og døds-fællesskab, og hvor B-livsenhederne derfor må diskarnere, når A-livsenheden dræbes. Men sådan forholder det sig ikke. I et kursusforedrag har Martinus om fordøjelse og kogning direkte sagt: "*Men der er det så jeg siger nej. Man dræber ikke noget af det, som skal inkarnere i os. Det kan ikke dræbes.*"

Et andet perspektiv på Martinus' udsagn om, at B-livsenhederne ikke har nogen fysisk organisme, er, at de er så fantastisk små, at de ikke kan iagttages ved lysmikroskopi. De er i fysisk udstrækning faktisk kun en tusindedel af lysets bølgelængde (fig. 11). Vi kommer her fysisk gradvist i berøring med det kvantemekaniske vidensområde, hvor man strengt taget frakender atomer såvel fysisk position som fysisk udstrækning. Stephen Hawking udtrykker det meget generelt ved at skrive, at "*alle partikler er faktisk bølger.*" Martinus er helt i overensstemmelse med dette naturvidenskabelige udsagn, når han i et kursusforedrag om den egentlige næring udtaler, at: "*det er små åndelige væsener, som ikke behøver at dø. De går over i den ny organisme med deres lille fysiske legeme, som kun er en elektrisk bølge.*"

Til yderligere belysning af forholdet ved fordøjelse mellem livsenheder, ånd, legeme, talentkerner, diskarnation og inkarnation kan henvises til Martinus' besvarelse af spørgsmålet: "*Sker der vitamintab ved kogning?*" (Kosmos: 1983).

Alt i alt drister jeg mig også her til at sige, at Martinus' udsagn og min fysiske karakteristik af B-livsenhederne er overensstemmende i tilfredsstillende grad.

15. Ændringer ved organismens død, herunder bakteriernes og enzymernes rolle

Ved dødens indtræden ophører åndedrættet og hjertets pulseren. Det indebærer, at kroppen ikke mere via lunger og blodkredsløb får tilført ilt og fraført kuldioxid. Da alle organsystemer, organer, celledsystemer og celler er helt afhængige af vor vejtrækning og vort blodkredsløb, kan ingen af disse væsener overleve organismens død.

Som følge af ophobningen af kuldioxid (og mælkesyre) i cellerne aktiveres en række cellededbrydende enzymer, specielt hidrørende fra de organeller, der benævnes lysosomer (fig. 3,4), og som kan karakteriseres som værende en slags "intracellulært fordøjelsessystem". Disse enzymer nedbryder først og fremmest den del af cellen, der ikke er strukturerede organeller, dvs. cytoplasmaet. Man ved, at mange strukturerede organellers nedbrydning foregår relativt langsomt. Ved den naturlige, programmerede celledød, selvfordøjelsen eller den såkaldte apoptose, forbliver mange af organellerne intakte langt hen i nedbrydningsprocessen. Nogle af dem kan faktisk genfindes strukturelt i gamle knogler, tænder, hud og hår. Specielt bør også nævnes, at de organeller, der benævnes mitochondrier, og som normalt findes i hundredvis i hver eneste animalske celle, er ret væsentlige i forbindelse med cellens død, idet mitochondriernes organelvæg da bliver så permeabel, at deres enzymindehold kan trænge ud i cellens cytoplasma og der medvirke til at nedbryde cellens bestanddele til simple molekyler.

Det er også relevant at nævne, at den enzymatiske nedbrydning af det levende menneskes celler, selvfordøjelsen, er en proces, der foregår i millionvis af celler hver eneste time livet igennem. Organismen har under normale forhold ligefrem systemer til at opløse celler, der afgår ved døden eller ikke virker perfekt i helhedens interesse. Interessant er, at sidstnævnte proces på overordnet molekylplan styres af et gen, der meget smukt kaldes "genomets skytsengel". Relevant er også at nævne, at organismens organer og celler forbereder sig på organismens død længe før den finder sted.

For i det følgende at kunne skelne mellem mikrovæsenerne i vor indre organisme og de mikrovæsener, som videnskabeligt benævnes mikroorganismer, og som især omfatter bakterier, gærsvampe og skimmelsvampe, vil vi i det følgende kortfattet benævne sidstnævnte gruppe alene med ordet "bakterier" (fig. 12).

Hvis man efter dødens indtræden intet foretager sig for at beskytte organismen mod nedbrydning vil bakterierne på hud og i tarm ret hurtigt invadere organismen, hvor de formerer sig hurtigt og hæmningsløst (fig. 13). For at skaffe det nødvendige stofmateriale til formeringen nedbryder bakterierne cellernes bestanddele, herunder også organismens egne enzymer, til simple kemiske stoffer, en proces der i almindelig tale benævnes "forrådelse".

Det er i denne forbindelse vigtigt at være opmærksom på, at bakterierne, medens vi er i fysisk live, befinder sig uden på den indre organisme, dvs. på huden og i tarmsystemet, hvor fordøjelseskanaalen kan betragtes som en slags "rør" gennem organismen (fig. 7). Også luftrør, lunger og ydre kønsveje kan betragtes som værende uden på den indre organisme. Med alle til rådighed stående midler prøver den levende organisme at hindre bakteriernes indtrængen i og sygeliggørelse af den indre organisme. De mest velkendte af disse midler er fysiske barrierer (hud, slimhinder, hår), antibiotisk virkende sekreter, frafiltrering i lymfeknuder, nedbrydning ved hjælp af hvide blodlegemer, og i givet fald temperaturstigning. Som element i disse midler prøver organismen allerede i de første dele af fordøjelseskanaalen, dvs. i maven og tyndtarmen, at uskadliggøre flest mulige af de bakterier, der er i føden, ved hjælp af mavesyren og fordøjelsesenzymerne. Herved sikrer organismen sig samtidig, at bakterierne ikke tilegner sig B-livsenhederne, før disse overgår til den indre organisme. Bakterierne er altså ikke en naturlig del af vor indre organisme. De må tværtimod betragtes som værende fjender af den. De er i virkeligheden lige så hæmningsløse som kræftceller, idet de formerer sig, breder sig, og fortærer næringsstofferne, helt uden hensyntagen til andre levende mikrovæsener. Bakteriernes livsudfoldelse gør, at man må betragte dem som en af naturens stormagter, der i mange andre sammenhænge end ernæringen er særdeles nyttige.

Enzymerne er proteinstoffer, der får specifikke opbygnings-, nedbrydnings- og omdannelses-processer til at forløbe, uden selv at blive forbrugt derved. De virker kun,

såfremt der er vand til stede. Enzymerne syntetiseres alle i den indre organisme, hvor de har utallige livsnødvendige opgaver, herunder et vidtgående samarbejde med B-livsenhederne. I virkeligheden styres dannelsen af enzymerne i alle celler af generne i de aktive arveanlæg, hvor disse gener må anses for at være det fysiske modstykke til talentkernerne i skæbneelementet i vor overbevidsthed (jf. DEV1: 6.8-11).

En del af enzymerne sendes fra vore kirtler ud i fordøjelseskanalen, hvor de gør gavn ved at nedbryde fødens bestanddele til optagelige stoffer, altså nedbrydning af A-livsenhederne med frigivelse af B-livsenhederne til følge. Disse fordøjelsesenzymer, fx syntetiseret i lever og bugspytkirtel, bliver fra de pågældende organer udsendt på hver sin specialmission i fordøjelseskanalen, hvor de efter afsluttet arbejde ender i vor afføring.

Alle enzymer, altså også fordøjelsesenzymerne, arbejder generelt for opbygning, funktion og vedligehold af organismen i sin helhed. De er vore venner.

Enzymerne er alle meget specifikke i deres virkning og virkeområde. De holder sig pænt til de områder, hvor der er brug for dem. Efter døden, og ved læsionsulykker, får enzymerne adgang til områder, hvor de normalt ikke hører hjemme. Ved døden sker generelt en voldsom ændring af enzymernes livsbetingelser i form af temperaturfald, ændret surhedsgrad, manglende ilt, ophobning af kulsyre, og ændret substratadgang grundet ændret membran-permeabilitet. De fleste af enzymerne kan simpelthen ikke virke, når temperaturen falder væsentlig under normal legemstemperatur. Og da kromosomerne ikke fungerer efter cellens død, vil deres DNA-bestanddele heller ikke kunne foranledige nydannelse af organismens egne enzymer. Mængden af enzymer vokser altså ikke efter døden.

For en ordens skyld skal nævnes, at der som led i nedbrydningen af organismen også foregår simple, ukatalyserede, kemiske reaktioner såsom oxidation og hydrolyse, dvs. langsomme reaktioner med henholdsvis ilt og vand.

16. Muligheder for beskyttelse af mikrovæsener i lig

Da man ikke dræber og spiser dyr med det formål at beskytte mikrovæsenerne i kødet mod en unaturlig og lidelsesvoldende undergang må det i nærværende forbindelse betragtes som helt irrelevant at tale om beskyttelse af mikrovæsener i kød fra dræbte dyr. Nævnes kan det dog, at nogle mennesker har den opfattelse, som også kan være religiøst begrundet, at det er forkert at slå dyr ihjel, men helt acceptabelt at spise kødet af dyr, som andre har dræbt.

Men når det drejer sig om lig af afdøde mennesker ved vi fra Martinus, at der her findes levende, animalske, ulykkelige mikrovæsener, som der er mulighed for at beskytte mod en for hurtig, unaturlig og lidelsesvoldende død.

Om beskyttelsen af mikrovæsenerne i et lig har Martinus mundtlig udtalt, at "*det, der ikke har naturlige livsbetingelser, må dø*", og tilsvarende: "*Man må lade det dø, der dør alligevel*".

Man ved, at organsystemer, organer, celledsystemer og celler ikke står til at redde. Man må altså lade disse stof- og livsenheder, som har skæbnefællesskab med os, dø, for "*de dør alligevel*". I virkeligheden er det som tidligere nævnt organernes udviklingsforløb, som er den normale årsag til organismens død af alderdom (LB3: 922-25). Organerne river os på en måde med i deres død.

De mikrovæsener, man har mulighed for at beskytte, er altså fysisk mindre end cellerne. Betragter vi det næste trin nedad i livsenhedernes størrelse, dvs. organellerne, ser mulighederne anderledes ud. En del af dem må man kunne beskytte. Og de endnu mindre livsenheder er der endnu bedre muligheder for at beskytte. Man har altså mulighed for at beskytte en række A-livsenheder, nemlig visse organeller, mange komplekse polymolekyler

og alle simple polymolekyler. Man har endvidere mulighed for at beskytte alle B-livsenheder, som kan nedbrydes biologisk, dvs. alle monomolekylerne.

Martinus har tilkendegivet, at disse mikrovæsener må beskyttes således, at deres livsbetingelser forringes så langsomt, at de kan nå at dø en naturlig død. Det vil i praksis betyde, at de ikke bør dø:

- som føde for rovdyr, gnavere, fugle, insekter og andre dyr.
- som føde for bakterier og lignende.
- ved at fryse ihjel, dvs. ved at omdanne det til deres livsfunktion knyttede vand til is.
- ved at tørre dem ihjel, dvs. ved for hurtigt at fjerne det til deres livsfunktion knyttede vand.

Det gælder altså om at prøve på at forhindre, at disse dræbende processer finder sted.

17. Naturlig nedbrydning af lig

Om den naturlige nedbrydning af et lig har Martinus skrevet: "*På samme måde som den naturlige død eller undergang for jordvæsenet eller vort makroindivid ikke på nogen måde kan afstedkomme nogen som helst form for unatur, såsom for tidlig død, lemlæstelse og lidelse, således vil vor egen naturlige død med tilhørende naturlige opløsning af vor efterladte fysiske organisme eller lig heller ikke kunne forårsage nogen som helst abnorm tilværelse for mikroindividerne i nævnte organisme eller lig. Disse væsener vil leve deres liv uantastet heraf. Kun vil der altså ske dette, at de ved deres død ikke inkarnerer mere i den organisme, der er forladt af makrojeget. De mikroindivider, som beboede den levende organisme, uddør således efterhånden fra denne for at inkarnere i en anden levende organisme og giver derved plads for inkarnering af lavere og lavere livsformer i den døde organisme, hvis betingelser for organiske livsformer hurtigt degenererer og opløses. Det er denne del af opløsningen, vi er vant til at kalde "forrådelse".*" (B: 95).

Af dette citat fremgår, at Martinus ikke bruger ordet og begrebet "forrådelse" i streng biologisk forstand, hvor en af definitionerne lyder: "*Forrådelse er nedbrydning af organiske stoffer, især proteiner, ved indvirkning af bakterier og andre organismer; foregår ofte i flere trin, bevirket af forskellige bakterier.*" Hvis begrebet "forrådelse" skal forstås i streng biologisk forstand betyder det i praksis, at mikrovæsenernes død og nedbrydning foregår som følge af, at de bliver dræbt, nedbrudt og fortæret af bakterier. Men Martinus giver jo netop udtryk for, at mikrovæsenerne lever deres liv naturligt til ende, og at det foregår uantastet af makrovæsenets død. Og så må der ikke være aktive bakterier til stede, for hvis der er det, vil der hele tiden være oprindelige eller nyinkarnerede mikrovæsener, der pludselig overfalder, dræbes, nedbrydes og fortæres af bakterierne. Mikrovæsenerne får så ikke mulighed for at dø naturligt af alderdom.

Martinus' specielle brug af begrebet "forrådelse" fremgår også af flere afsnit i "*Den ideelle føde*", hvor han bruger ordet som udtryk for nedbrydningsprocesserne i fordøjelseskanalen. Som eksempler kan nævnes:

"*Men nu må man ikke tro, at denne fordøjelse gælder de små dræbte organismer, nej tværtimod, disse opløses på ganske naturlig måde som alle andre lig ved en - forrådnelsesproces, - lig kan ikke "fordøjes".*" (DIF: 24).

"*Gennem forrådnelsesprocessen af A-livsenhedernes organismer frigøres de i disse indkapslede B-livsenheder.*" (DIF: 24).

"*Men dette forandrer jo ikke kendsgerningen, at det alligevel er lig, der bliver spist, og at de livsenheder, der er levende og derfor udgør den sande næring for organismen, som før*

nævnt kun kan udløses eller frigøres ved disse ligs forrådnelse eller opløsning." (DIF: 24).

Hvad Martinus mener med, at "lig kan ikke fordøjes", synes umiddelbart svært at forstå. Rent biologisk og biokemisk må man tværtimod konstatere, at fortærede lig faktisk fordøjes i den forstand, at de ved kødspisning nedbrydes i fordøjelseskanalen af de specifikt nødvendige fordøjelsesenzymer. Så meningen med Martinus' vending er muligvis enten, at A-livsenhederne ikke kan optages direkte fra fordøjelseskanalen til den indre organisme, eller at den del af føden, der ikke kan nedbrydes, ender som afføring, altså som ufordøjet materiale.

Et udsagn, som klart siger, at bakteriel "forrådelse" ikke er en naturlig og ideel proces, finder vi i Martinus' besvarelse af et spørgsmål (her benævnt "Spørgsmål-1"), hvor han bl.a. skriver:

"I en kommende højere fremtidskultur vil man derfor i kraft af den langt højere respekt for alt levende, man her har, lade ethvert lig "bisætte", hvilket vil sige: undergå en proces i kraft af hvilken stoffets liv får lov til at uddø på en naturlig måde. Ved en hermetisk isolation fra alt, hvad der kan frembringe forrådnelse, og ligeledes fra uheldig temperatur og brand, ja fra alt, hvad der kan frembringe en unaturlig opløsning, vil man skabe betingelser for, at stoffet eller liget kommer til at overgå fra sin animalske tilstand til den mineralske og først her blive hjulpet til opløsning ad kunstig vej."

Med begreberne "forrådelse" og "naturlig opløsning" (B: 95) mener Martinus formentlig, at det foregår naturligt forstået på den måde, at der ikke er tale om nogen form for udefra kommende biologisk indgriben, altså ingen indgriben fra nedbrydende dyr og bakterier. Eller sagt på en anden måde: Nedbrydningen foregår udelukkende ved indvirken af den indre organismes egne kræfter og mekanismer, specielt enzymernes aktivitet, en proces man fagligt betegner "autolyse". Et specielt eksempel på denne proces er den nedbrydning af døde fostre i livmoderen, der betegnes "maceration", og som er karakteriseret ved, at bakterier ikke medvirker, hvilket skyldes, at fostre ikke har bakterier i deres fordøjelseskanal.

Denne opfattelse af begrebet "naturlig nedbrydning" er selvfølgelig ikke ensbetydende med, at der ved den ideelle form for bisættelse ikke skal foregå nogen form for menneskelig indgriben. Tværtimod! For at sikre den "naturlige nedbrydning" er man nødt til at gribe ind, hvilket jo er helt åbenbart. I et civiliseret samfund kan man ikke acceptere, at afdøde mennesker undergår samme form for naturlig nedbrydning som normalt i dyrenes verden. Man kan selvfølgelig ikke tillade, at afdøde mennesker får lov til at henligge og nedbrydes på dødsstedet til de er helt nedbrudte! Dette skyldes ikke alene kravene til hygiejnen, men også hele samfundets opbygning og funktion. Man er nødt til at træffe en eller anden beslutning om ligets skæbne. Det skal skaffes af vejen på en eller anden måde. Man må foretage sig en eller anden "kunstig" proces, hvad enten det er ligbrænding, jordfæstelse, luftbegravelse, balsamering, mumificering eller noget helt andet. Og alle valg er på en måde mere eller mindre unaturlige. Det er ikke naturligt at brænde et lig. Det er heller ikke naturligt at anbringe det en trækasse, som derefter jordfæstes. Og det er selvfølgelig heller ikke naturligt at balsamere det. Alle valgmuligheder er processer, som ikke finder sted af sig selv, og hvor nogen må beslutte, hvordan det skal foregå. Enhver behandling af et lig er i virkeligheden unaturlig på samme måde som medicinsk eller kirurgisk behandling af en syg person.

18. Aftagende udfoldelse af "det dræbende princip" ved bisættelser

Med brug af oplysningerne i de foregående afsnit vil jeg i de efterfølgende afsnit prøve at analysere hver enkelt af de mulige bisættelsesmetoder med vægt på en belysning af, hvilken form for menneskelig indgriben, der set i lyset af Martinus' analyser er at foretrække. Metoderne vil blive gennemgået i en rækkefølge, der er udtryk for aftagende udfoldelse af "det dræbende princip", dvs. ligbrænding, luftbegravelse, jordfæstelse, balsamering, og

mumificering. I tilknytning til omtalen af luftbegravelse vil jeg, for at kunne sætte metoderne i det rette perspektiv, beskrive kødspisning som værende en speciel bisættelsesmetode.

19. Ligbrænding

I "*Bisættelse*" har Martinus indgående redegjort for, hvorfor ligbrænding er en ukærlig proces over for mikrovesenerne i liget. Her skal blot gengives nogle få eksempler fra bogen.

"Vi har hermed set den unaturlige og naturlige undergang af en fysisk organisme. Medens den naturlige ingen som helst smerte og lidelse frembringer og derfor er i overensstemmelse med overholdelsen af det store kærlighedsbud, så er den unaturlige undergang f.eks. ved ild eller "ligbrænding", som vi har set, en udløsning af selve kulminationen af helvede for det pågældende ligs organiske mikroindivider." (B: 97).

"Hvem vil være med til at ødelægge disse små gudesønner, der således er identiske med Faderens almægtige røst til det jordiske menneske i dag? - Hvem tør vove at trodse den guddommelige vilje ved at besværliggøre livet for disse små væsener, fylde dette med smerte og lidelse? - Hvem tør gå i rette med Almagts største bud, tilsmudse og fordunkle denne Faderens lysende skrift ved at dræbe, pine og lemlæste, ikke alene et enkelt væsen, men ved i form af ligbrænding at lade hele organismer, hele universer med millioner og atter millioner af fysisk bevidste levende individer påføre lemlæstelse, død og undergang?" (B: 106).

"Hvorfor ikke give disse rester af menneskenes kostbareste redskaber, bygget op af lånt materiale, tilbage til naturen på en værdig måde? Hvorfor netop ikke give dem tilbage helt og naturligt? Hvorfor ikke være på højde med sin guddommelige identitet og herkomst og give mikroindividerne tilbage uskadede, beskyttet og frelst til den verden og de forhold, der for dem er vejen til livet og lyset? Hvorfor holde på primitive traditioner, såre og opbrænde og dermed skabe helvede og lidelse for de milliarder af levende mikroindivider, der i vore legemer har fået anvist univers eller "bolig i Faderens hus", der i os skal leve, røres og være, blot fordi det er "moderne" at lade sit lig brænde?" (B: 201).

Som eksempel fra "*Den ideelle føde*" kan citeres: "*Ligbrænding er skrigende imod naturens love.*" (DIF: 13).

Martinus har også mange andre steder udtrykt sig særdeles direkte og kraftfuldt om ligbrænding. Han har fx sagt, at "*helvedes død og rædsel bliver sluppet løs*", at "*man her er i disharmoni med jordklodevesenet*", og at "*man modarbejder Gud.*"

I virkeligheden kan det siges ganske kort på den måde, at der ved ligbrænding foregår en praktisk talt momentan og lidelsesvoldende nedbrydning af ikke alene alle A-livsenheder, men også alle de B-livsenheder, der overhovedet kan nedbrydes i animalske organismer. Hvad angår A- og B-livsenhedernes skæbne ved bisættelse forholder det sig formentlig i høj grad generelt på den måde, at B-livsenhederne er så små og har så kort livslængde, at man ikke behøver bekymre sig om beskyttelsen af dem, hvis blot man undlader ligbrænding.

Kemisk set foregår der ved ligbrændingen simpelthen en nedbrydning af alle organiske stofenheder til små, uorganiske molekyler, især vand og kuldioxid, hvor nedbrydningen af den enkelte, organiske stofenhed foregår nærmest momentant. En moderne, vestlig, mekaniseret ligbrænding, hvor man omdanner et efterladt menneskelegeme til en bunke aske i en skuffe, varer således mindre end 90 minutter.

På dette sted kan jeg ikke lade være med at nævne, hvor chokerende det virkede på mig, da jeg som ung mand vovede mig ind i Bispebjerg Kirkegårds kolumbarium, og dér i en af nicherne så en urne med navnet "Ib Schönberg", navnet på den trinde og populære filmskuespiller, som jeg flere gange havde oplevet på det hvide lærred.

Det kan oplyses, at ligbrænding almindeligvis også finder sted, når man skaffer sig af med såkaldt "patologisk affald", fx bortopererede svulster, biopsier, amputerede lemmer, og en del fostre hidrørende fra provokerede aborter. Ligbrænding foregår også, når man skiller sig af med sine kæledyr hos dyrlægen uden specifikt at ønske jordfæstelse, og når man vil skille sig af med visse former for såkaldt "køddaffald" og smittefarlige husdyr, hvilket sidste vi for ganske få år siden har været vidne til ved den uhyggelige afbrænding af titusindvis af engelske køer grundet frygt for smitte med kogalskab.

Ligbrænding er ikke accepteret blandt retroende muslimer og jøder, og var det tidligere heller ikke blandt kristne. Nævnes bør, at selv om mange "hellige mænd" i Østen i tidens løb har ladet sig brænde (B: 14), findes der også mange eksempler på, at "hellige mænd" har taget afstand fra ligbrænding. Ligbrænding er nu lovbealet i flere lande, bl.a. forårsaget af mangel på egnede jordområder til jordfæstelser. I byområder, fx Københavns-området, udgør ligbrænding nu langt over 90 % af alle bisættelser. Det er tankevækkende, at omfanget af ligbrændinger i Danmark omkring 1890, da Martinus blev født, var tæt på 0 %, og at det i Københavns-området var ca. 25 % på det tidspunkt, hvor han publicerede "*Bisættelse*" (fig. 14).

Konkluderende kan siges, at ligbrænding er en hurtigere, voldsommere og mere omfattende udfoldelse af drab over for mikroorganismerne end alle andre former for bisættelse.

20. Kødspisning er en form for bisættelse

I tidligere afsnit er nævnt, at man kan betragte kødspisning som en speciel form for bisættelse. Dette udsagn gælder for bisættelse af mennesker i kannibalers og rovdyrs fordøjelseskanaal, for bisættelse af byttedyr i rovdyrs fordøjelseskanaal, og for bisættelse af husdyr og jagtudbytte i menneskers fordøjelseskanaal.

Fra omtalen af A- og B-livsenheder ved vi, at der ved kødspisning foregår et drab af alle A-livsenheder i kødet. Dette drab foregår i løbet af den tid, som fordøjelsesprocessen varer. Sagt i biokemiske termer nedbrydes de fleste større stofenheder ved enzymers indvirkning til monomolekyler i løbet af få timer.

Mange steder i sine værker omtaler Martinus den drabsproces, der finder sted over for levende dyr med henblik på fortæring af dem. Men i "*Den ideelle føde*", herunder symbolet "*Den ideelle fødes vibrationer*" (DIF: 30) og i "*Det evige verdensbillede 4*" (DEV4: 38), koncentrerer Martinus sig om den drabsproces, der finder sted ved fortæring af rått kød, altså fortæring af dyr, der allerede er døde og som ikke er varmebehandlet før fortæringen. Essensen af hans udsagn er, at A-livsenhedernes organismer sønderlemmes ved fordøjelsen, og de får en unaturlig død, oplever et ragnarok. Om fortæringen af rått kød skriver han fx:

"Da de animalske livsenheder må dræbes ved den animalske fødes optagelse som næring i et levende væsens organisme, kan det ikke frakendes, at den animalske føde gør sine nydere eller spisere til mordere eller dræbere." (DEV4: 38.27).

Konkluderende kan siges, at kødspisning er en meget langsommere og langt mindre voldsom form for drab af mikroorganismer end ligbrænding.

21. Drab ved varmebehandling af kød

I "*Den ideelle føde*" har Martinus forklaret os, at det drab, der ved kødspisning finder sted i fordøjelseskanaalen, kræver en betydelig energiudfoldelse. For at spare organismen for denne energiudfoldelse har mennesket udviklet den form for kogekunst, der består i, at kødet

koges forud for fortæringen. Ved denne proces dræbes alle A-livsenhederne. Kun B-livsenhederne overlever.

Man ved, at der ved kogning eller autoklaving ikke finder kemiske omdannelser sted i mærkbart omfang. Kogningen nedbryder altså ikke A-livsenhederne under frigivelse af B-livsenhederne. Derfor må de dræbte A-livsenheder i fordøjelseskanaalen nedbrydes enzymatisk til B-livsenheder, før disse i frigivet form kan optages i den indre organisme. Man ved også, at der ved kogning finder væsentlige fysiske omdannelser sted. Dette gælder som tidligere omtalt især proteiners og kromosomers rumlige struktur, som bliver irreversibelt ødelagt, med deraf følgende tab af funktionelle egenskaber, dvs. tab af livskraft. Relevant er også at vide, at de fleste bakterier dræbes ved kogningen.

Når Martinus skriver, at "*Menneskene er kostmæssigt dus med løven, tigreren, hyænen og slangen*" (DEV4: 38.18), er der dog den væsentlige forskel, at menneskene til forskel fra rovdyrene normalt spiser kødet efter forudgående varmebehandling.

Konkluderende kan man sige, at kogning af kød er en hurtigere, dvs. voldsommere, udfoldelse af drab af mikroorganismer end "kødspisning uden forudgående varmebehandling".

22. Drab ved frysning af kød

Hvis man betragter frysehuse med slagtekroppe og kødstykker, og forretningernes frysemotrer med kødstykker, ser man, at nedfrysning af kød til levnedsmiddelbrug er en almindelig anvendt konserveringsmetode. Det er forståeligt, når man ved, at kød er letforgængeligt, og at kød i nedfrosset tilstand kan opbevares i nærmest ubegrænset tid.

Herom siger Martinus, at man ved frysning af kød omdanner den animalske materie til kunstig mineralmaterie. De levende mikroorganismer i kødet tvinges til at diskarnere. Ved optøning inkarnerer nye mikroorganismer i den nydannede animalske materie. Disse forhold er klart formuleret i følgende citat:

"Det er en sådan standsning af åndens gennemstrømning af materien, der blandt andre metoder også iværksættes igennem frysninger af vegetabiliske og animalske materier, således at disse kan holde sig friske i længere tid. Hvad er det da, der i virkeligheden sker i et sådant tilfælde? - Der sker dette, at man skaber den vegetabiliske og animalske materie om til kunstig mineralmaterie. Ved frysningen af materien tvinges denne ind i en fast form, hvor al bevidst åndsfunktion er gjort umulig. Og de i den vegetabiliske og animalske materie inkarnerede levende mikroorganismers ånd er her tvunget ud af den fysiske materie. Disse må nu fra det åndelige plan søge inkarnation i en anden materie, hvor deres tanke, vilje eller ånd kan komme til udløsning. Den forladte fysiske materie, bestående af de vegetabiliske og animalske lig, er tvunget ind i et minimum af bevægelse eller vibration, der er af en så ringe kapacitet, at ligene kan bevares tilsyneladende uforandrede gennem århundreder. Fersk kød, der bliver gennemfrosset eller indkapslet i is, kan altså holde sig frisk igennem et vist tidsrum. Men denne friskhed betyder ikke, at kødet ved en optøning bliver gennemsyret af de mikroorganismers bevidsthed eller ånd, der oprindeligt var kødets liv før frysningen, thi denne ånd eller dette liv vil forlængst være inkarneret i andet fersk kød og der have fortsat sit spiralkredsløb. Når det frosne kød ved optøningen tilsyneladende ser friskt og uforandret ud, sker det udelukkende på grund af, at nye mikroorganismers ånd inkarnerer i og beliver kødet i samme grad, som betingelserne herfor opstår, hvilket i dette tilfælde altså vil sige: i samme grad som kødet optøes." (LB5: 1701).

Hvor stor forskel der mikrokosmisk set er mellem langsom nedfrysning til fx minus 20°C og hurtig nedfrysning i flydende kvælstof til minus 196°C, er svært at sige med sikkerhed. Ved den langsomme form for frysning når vandet at krystallisere og udvide sig ved

isdannelsen, med sprængning af cellemembraner til følge. Ved den hurtige og kraftige nedfrysning i flydende kvælstof når vandet ikke at krystallisere og udvide sig, et forhold man drager nytte af, fx ved nedfrysning af animalsk sæd til brug for inseminationer, der undertiden gennemføres op til flere år efter nedfrysningen, ofte med tilsyneladende helt gunstigt resultat.

Generelt må man formode, at mikrovesenerne bliver mindre og mindre påvirkelige af varme og kulde efterhånden som vi bevæger os ned i størrelse i mikrokosmos.

En særpræget form for bisættelse, benævnt "kryonisme", finder sted enkelte steder i USA, fx hos "Alcor Life Extension Foundation" (fig. 15), hvor man udfører nedfrysning af såvel hele menneskelig som menneskehoveder i flydende kvælstof, med det formål at genoplive eller gendanne de pågældende personer, når videnskaben engang i fremtiden bliver i stand til det. Set i lyset af Martinus' analyser må man klart tilkendegive, at et menneskes evner, herunder dets evne til at danne en velegnet fysisk organisme, opbevares mere sikkert i de såkaldte talentkerner i overbevidsthedens skæbneelement end i flydende kvælstof (jf. DEV1: 6.8-11; LB2: 326-28; LB3: 944; LB6: 2171). Man kan på en måde også sige, at menneskets evner kan optøes i bedre stand fra skæbneelementet end fra tankene med flydende kvælstof!

I Sverige har firmaet "Promessa Organic AB" fornylig udviklet en såkaldt "økologisk begravelsesform". Efter langsom nedfrysning til minus 18°C lynfryses liget til minus 196°C ved nedsænkning i flydende kvælstof. Derved bliver liget så skørt, at det ved vibration kan omdannes til et pulver, som derefter vacuumtørres, dvs. "mumificeres". Det tørrede pulver bisættes i en letnedbrydelig kiste, fx fremstillet af majsstivelse. At Promessa-metoden i nævnte udformning ikke kan anses for at være en ideel metode skyldes primært, at hele organismen i løbet af ret kort tid omdannes til kunstig mineralmaterie. Et andet problematisk forhold er, at det resulterende pulver i jorden vil suge fugt og derved skabe grobund for inkarnation af nye mikroindivider, som efterfølgende går til grunde som offer for bakterier, orme og insekter.

Normalt vil afdøde personer i Skandinavien blive anbragt i kølerum indtil bisættelsen. I en del tilfælde vil myndighederne gøre brug af fryserum i stedet for kølerum, og afdødes organisme vil da allerede før bisættelsen i vid udstrækning blive omdannet til kunstig mineralmaterie.

Om nedfrysning som bisættelsesmetode kan man konkluderende sige, at lige som voldsom og hurtig varme (~ ligbrænding) vil voldsom og hurtig kulde (~ lynfrysning) medføre, at mange mikrovesener dræbes ret hurtigt. Såfremt liget forbliver nedfrosset i længere tid indebærer frysningen også, at det vender alt for langsomt tilbage til naturen. Nedfrysning må som sådan betragtes som en uanvendelig bisættelsesmetode.

23. Luft- og vandbegravelse

Luft- og vandbegravelse er bisættelsesformer, hvor afdøde udlægges til fortæring af rovdyr og ådselsædere. Metoden kan derfor direkte beskrives og karakteriseres på samme måde, som vi tidligere omtalte kødspisningen på.

I enkelte samfund har man i lange tidsperioder gjort brug af begravelser i luft eller vand. Således har man i Tibet (fig. 16), og hos Parserne i Indien (fig. 17), gjort brug af at lægge de afdøde ud til ådselsædere, fx gribbe, som derfor betragtedes som hellige dyr. Andre eksempler på luftbegravelse forekommer i Mongoliet, Australien (aboriginals), Sydafrika (hottentotterne) og Ny Guinea. Vandbegravelse er anvendt på nogle stillehavsøer, fx Salomonøerne, hvor de døde er blevet udbragt til havets dyr, specielt hajerne.

Disse former for bisættelse svarer helt til forholdene i dyrenes verden. Utallige dyr bliver jo dræbt og efterfølgende fortæret af rovpattedyr, rovfisk eller rovfugle, og også i disse

tilfælde kan man sige, at de pågældende dyr bisættes i rovdyrenes fordøjelseskanal. Hvis et dyr dør af anden grund end som bytte for et rovdyr, vil det i naturen oftest forsvinde som føde for ådselsædere, herunder insekter og bakterier.

Hvis lig henligger uden adgang for større dyr, fx i boliger, oven på jorden, eller lige under jordens overflade, nedbrydes de af en række veldefinerede typer fluelarver, klannere, møl, biller og mider, hvor disse insekter optræder i en ganske bestemt rækkefølge, der af retsmedicinerne kan bruges til omtrentlig fastlæggelse af dødstidspunktet.

24. Jordfæstelse

Jordfæstelse har i århundreder været den almindeligste bisættelsesmetode i mange lande og religiøse samfund, fx i de fleste europæiske lande, og i praktisk talt alle muslimske og jødiske samfund. Faktisk har det i århundreder og helt op til begyndelsen af det tyvende århundrede været den eneste tilladte og anvendte metode i Danmark og mange andre lande.

Menneskers holdning til en bisættelsesmetode vil ret naturligt afhænge af, hvad der er kutyme i det samfund, man hører til. Og denne kutyme vil selvsagt være stærkt afhængig af de lokale forhold mht. kultur, religion, klima, geologi, tilgængelige begravelsespladser og hygiejnekrav. Det er derfor nærliggende at mene, at hvis det som i Danmark er kutyme at blive enten brændt eller jordfæstet, og hvis ligbrænding som anført i "*Bisættelse*" ikke er en ideel bisættelsesmetode, så må jordfæstelse vel være det. Dette synspunkt er helt overensstemmende med Martinus' svar på et spørgsmål, som vi her vil benævne "Spørgsmål-2":

"Når man udelukkende er henvist til enten almindelig begravelse eller ligbrænding, hvilken af de to opløsningsformer skal man da vælge?", hvor Martinus' skriftlige svar på spørgsmålet lyder:

"Af disse to nævnte opløsningsformer vil den almindelige begravelse være det mindste onde og derfor at foretrække."

Et tilsvarende udsagn finder vi i "*Bisættelse*", hvor Martinus skriver: *"Hvad angår den almindelige begravelsesform vil den, selv om den i sin nuværende traditionelle form ikke kan siges helt at være hundrede procent i kontakt med den højeste moral og absolut naturlige handlemåde, være langt at foretrække frem for ligbrænding. Og af to uundgåelige onder må man vælge det mindste."* (B: 172).

Det vil nok overraske mange mennesker, at Martinus også tog afstand fra jordfæstelse som værende en problemløs bisættelsesmetode. Det er antydnet i nævnte citat fra "*Bisættelse*" og fremgår helt klart af hans besvarelse af det spørgsmål, som vi her har benævnt "Spørgsmål-1":

"Hvilken betydning har det for organismen eller legemet, om det efter døden bliver begravet eller brændt?", hvor indledningen til Martinus' skriftlige svar på spørgsmålet lyder:

"Begge disse to former for tilintetgørelse af døde animalske organismer er højst ufuldkomne foretelser, idet de begge udgør et attentat på selve livets kredsløb. De er kun interimistiske foranstaltninger, der udelukkende eksisterer i kraft af den moderne kulturs ufuldkommenhed eller kosmisk set endnu lave stadium".

Til disse skriftlige udsagn kan vi føje en række mundtlige, som Martinus er fremkommet med i årenes løb. Den hurtige forrådnelsesproces betegner han som en "*primitiv og ukultiveret proces, der er naturens løsning på lavere tilværelsesplaner*". Og videre: "*Hvis man ikke beskytter lig mod forrådnelse, kan man lige så godt begrave dem.*" - "*I fremtidens kultursamfund kaster man ikke sit lig på lossepladsen.*" - "*Forrådnelse er fjendskab mod højere liv.*". Han har også sagt, at forrådnelse må betegnes som krig, som en unaturlig ødelæggelsesproces, og som en slags koncentrationslejre. Endelig har han udtalt, at en forrådnelsesproces er det samme som en forstærket omskabelses- eller forandringsproces, og at forrådnelse er udfoldelse af større drab end balsamering.

Supplerende kan her nævnes, at Martinus har udtalt, at "*forrådnelse giver også karma*", et udsagn vi senere vil vende tilbage til.

Endnu et eksempel på et mundtligt Martinus' udsagn lyder: "*Folk tænker, at vi må gerne slå dyrene ihjel. Vi må gerne slå vor mikroverden ihjel. Vi må gerne begrave vore lig og helst lade dem rådne op. Men det må man jo undskylde menneskene. Det er først nu, de skal til at lære alt dette.*"

Om nedbrydningen ved jordfæstelse ved man rent empirisk, at hastigheden afhænger stærkt af allehånde praktiske forhold såsom gravens dybde, jordens sammensætning, temperaturen, muligheden for luftadgang, luftens indhold af fugt og ilt, dødsårsagen, afdødes alder og vægt, samt kistens indretning og kvalitet. Som groft orienterende tal kan nævnes, at et lig er otte gange så længe om at gå i opløsning i jorden som i luften, og fire gange så længe som i vand. I begyndelsen vil forrådnelsen forløbe som en nærmest eksplosiv proces. Det vil den, fordi bakterierne formerer sig meget hurtigt, og fordi de hele tiden producerer nye mængder af enzymer, der nedbryder liget. Senere kan den fortsatte nedbrydning foregå så langsomt, at en normal grav først efter ca. 10 års forløb vil være mere eller mindre tom for organisk materiale. Først da vil det organiske stof være nedbrudt til småmolekyler, og først da vil kun skelettet og en del hud være tilbage som synlige rester.

Uanset om nedbrydningen sker ved indvirken af bakterier, insekter, orme, eller andre dyr, foregår den rent biokemisk ved de samme processer som fordøjelsesprocessen ved kødspisning, og er altså i sidste ende ensbetydende med en form for bisættelse i bakterielle eller animalske væsener.

Ved den almindelige jordfæstelse gøres der normalt intet for at beskytte liget mod hurtig nedbrydning, og almindeligvis har ingen personer eller institutioner nogen som helst tilskyndelse til at forhale processen.

Konkluderende kan man sige, at forrådnelse ved jordfæstelse er en langsommere og mindre voldsomt forløbende form for drab end kødspisning og luftbegravelse.

Der findes flere metoder til undgåelse af forrådnelse, fx ligbrænding, nedkøling, frysning, balsamering og mumificering, hvor vi nu vil fortsætte med også at omtale de to sidstnævnte metoder.

25. Balsamering med formalin

Gennem nogle år drøftede Martinus jævnligt bisættelsesproblemer med en arbejdsgruppe bestående af nogle af de daværende bestyrelsesmedlemmer (note 3). Denne gruppe udarbejdede en redegørelse om bisættelsesproblemer, som blev fremsendt til Martinus til kommentering. I sit svarbrev til gruppen skriver Martinus om gruppens redegørelse for, hvordan man i nogen grad kan imødegå visse endnu levedygtige mikrovæsners ulykkelige skæbne i et lig efter døden ved balsamering med formalin, som i vore dage er den eneste almindeligt tilgængelige og anvendte balsameringsmetode:

"Når man endnu ikke helt kan rette sig efter mine kosmiske analyser med hensyn til et ligs bisættelse, synes jeg, at Deres oplysninger må være en god rettesnor for den hjælp, man da kan yde de ulykkelige, men endnu livsdygtige mikrovæsener eller livsenheder i liget eller det døde univers, som liget er og samtidig er i færd med at gå i opløsning eller til grunde."

"Senere vil man naturligvis komme så langt frem i udviklingen, at man helt kan opfylde mine analyser angående et ligs bisættelse, ja, måske på en endnu bedre måde end den, jeg har skitseret. Men indtil da, synes jeg, at Deres redegørelse med hensyn til balsameringen står langt over den almindelige begravelse og ligbrænding i udfoldelse af humanitet eller alkærlighed over for disse vore små medvæsener i vort daglige liv i samfundet."

I sammenhæng med nævnte udsagn erklærede Martinus sig enig i, at *"Beskyttelsen af den indre organismes mikrovesener medfører, at bakterier, svampe og lignende må tilintetgøres eller inaktiveres."*

Den holdning hos Martinus, som nævnte citater er udtryk for, medførte, at han bestemte, at han efter sin bortgang selv ville balsameres med formalin, hvilket efterfølgende så også er sket.

At balsamering kun kan betragtes som et mellemtrin på vejen til den fremtidige, ideelle behandling af et lig fremgår af følgende citat:

"Da fremtidens mennesker jo vil have en langt højere udviklet følelse og intelligens end nutidens mennesker, har de også en langt dyberegående forståelse eller virkelighedsfornemmelse af mikroindividerne. Man vil derfor her anderledes lægge vægt på et ligs naturlige behandling end i vore dage. Der vil i "planetarriget" (se Livets Bog, fjerde kapitel) naturligvis slet ikke være nogen som helst lovmæssig hjemmel for ligbrænding. Ja, ikke engang balsamering vil være tilladt." (B: 198).

Derfor skrev nævnte arbejdsgruppe i et særnummer af Kosmos: *"Vi bør her pointere, at Martinus ikke betragter de hidtil anvendte balsameringsmetoder som gangbare i fremtidens samfund, men at disse metoder er anvendelige nu, fordi vi bør vælge det mindste af to onder. Det største onde i denne forbindelse er den "ukultiverede" forrådnelse."*

Hovedformålet med balsamering med formalin er som nævnt at uskadeliggøre de bakterier, som livet igennem er vore fjender, og som efter døden forsøger at invadere og nedbryde hele liget. Eftersom balsamering med formalin indebærer, at mange andre mikrovesener end bakterier, specielt en del enzymer og andre proteinstoffer, inaktiveres, dvs. mister deres livsudfoldelsesevne, og formentlig derved også invalideres eller dræbes, må denne form for balsamering anses for at indeholde et betydeligt element af drab af mikrovesener. Som et positivt element kan konstateres, at fedtstoffer, saccharider og mange kemisk bundne aminosyrer (dvs. bundne B-livsenheder) ikke påvirkes af formalinet. Et andet positivt element er, at formalinbehandling medfører, at der meget hurtigt dannes fysiske barrierer, som hverken bakterier eller formalinet selv kan passere. Det indebærer, at en væsentlig del af enzymerne og de andre proteinstoffer i cellernes indre ikke påvirkes direkte af formalinbehandlingen.

Til beskrivelsen af formalinbehandlingen må også føjes, at formalinets kraftige virkning, som jo i denne forbindelse er ønskværdig, samtidig indebærer betydelige arbejdsmiljøproblemer. Og hvis den balsamerede begravnes uden brug af hermetisk tillukket kiste, indebærer metoden muligvis også en lille risiko for uønsket lækage af formalin til grundvandet.

Der findes processer, der kemisk ligner balsameringen med formalin, men som er såvel langt stærkere som langt svagere end denne. Som eksempel på en proces, hvor formalinbehandlingen er langt voldsommere end ved balsameringen kan nævnes den fremstilling af formstoffer ved reaktion mellem formalin og casein, der fandt sted under og i årene efter anden verdenskrig. Som eksempel på en proces, der er langt svagere end balsameringen med formalin kan nævnes den brunfarvning, der finder sted ved bagning og ristning af brød. Her foregår reaktionen ikke med formalin men med et sukkerstof, der kemisk reagerer lige som formalin.

Om det drab, der finder sted ved balsamering med formalin udtalte Martinus, at *"Almindelig balsamering med formalin er bedre end forrådnelse. Man dræber liv, der alligevel hurtigt dør."*

For en række specielle situationer gælder, at man ikke kan undgå balsamering med formalin. Således gælder, at hvis man ønsker sit lig anbragt i et overjordisk gravkammer i

Danmark og i mange USA-stater, er balsamering direkte lovmæssig påbudt. Formalinbehandlingen er også påbudt, hvis et lig skal transporteres med fly over landegrænser, hvilket forudsætter udstedelse af et såkaldt ligpas. Formalinbehandling kan også være en nødvendig proces, hvis lægerne ved obduktion udtager vævsprøver eller hele organer til senere undersøgelse. Endelig er formalinbehandlingen helt uundgåelig, hvis man ønsker at donere sit lig til et anatomisk institut. Hvis man frivilligt vælger balsamering er den for tiden almindelige begrundelse, fx i en række USA-stater, næsten altid et ønske om at bevare legemets form.

Det må anses for at være ret problematisk at bisætte en person balsameret med formalin i en begrænset tidsperiode i en hermetisk tillukket metalkiste, idet man ved den senere åbning af metalkisten stadig vil have hovedparten af det oprindelige vandindhold til stede, og derfor mulighed for tilstedeværelse af det lavtstående animalske liv, som ønskes beskyttet, og som Martinus omtaler på følgende måde:

"Så længe der endnu er fugtighed i liget, er der også organisk, fysisk bevidste mikro-individer, der, selv om de naturligvis er meget lavtstående i deres udvikling, så dog har følelse og kan opleve fysisk smerte og pine, kan føle angst og rædsel og således kan reagere over for enhver unaturlig opløsningsproces af liget." (B: 93). Dette centrale citat, som vi allerede har gengivet i et tidligere afsnit, får vi brug for at vende tilbage til i afsnittet om mumificering.

Konkluderende må siges, at balsamering med formalin samlet set er en mindre udfoldelse af drab end forrådnelse ved jordfæstelse. Men ideel er processen absolut ikke.

26. Donation til et "Anatomisk Institut"

Hvis man vælger at donere sit lig til et "Anatomisk Institut" vil liget altid blive meget grundigt balsameret med formalin, og efter endt undervisnings- og forskningsbrug brændt eller jordfæstet efter nærmere aftale. Om dette har Martinus udtalt, at det kan man selvfølgelig gøre, hvis man ønsker det, og han betegner det da som en gerning med *"kærligt motiv"*, hvor man er til gavn for videnskaben. Han har dog også karakteriseret det som en abnorm handling, idet han om fremtiden tilføjer, at *"der er aldeles ikke nogen grund til, at man skal give sit legeme til videnskaben"*.

27. Balsamering uden formalin

Balsamering med formalin er som nævnt en proces, der har visse fordele, men absolut også sine ulemper. Det kunne derfor være ønskværdigt at finde frem til en metode, der har balsameringsens fordele, og som er uden formalinbehandlingens dræbende virkning på specielt enzymerne og andre proteinstoffer. Som nærliggende eksempel på en sådan metode kan nævnes balsamering med antibiotika eller sulfonamider. Man har faktisk en del erfaringer for, at nedbrydningsprocesserne forhales stærkt, hvis afdøde før døden er behandlet med store mængder antibiotika. Der er jo simpelthen tale om den samme inaktivering af bakterier, som man gør brug af, når man i forbindelse med alvorlige infektionssygdomme gennemgår en antibiotikakur.

Den gavnlige balsameringsvirkning af antibiotika gør man så vidt vides allerede nu brug af nogle steder i USA, hvor antibiotika bruges i kombination med formalin. Desværre har man endnu ikke, muligvis grundet risikoen for resistens-problemer, fundet det rigtigt at indføre en egnet type antibiotika-behandling, som helt kan afløse formalin-behandling.

I de senere år er nogle få lig blevet balsameret ved den såkaldte plastinations-teknik til brug for vandrestillinger af realistiske lig og ligdele. Denne proces er så gennemgribende, at der absolut ikke er tale om nogen som helst beskyttelse af mikroorganismerne.

Man opnår ej heller nogen væsentlig beskyttelse af mikroorganismer ved udstopning af dyr og mennesker, eller ved brug af andre teknikker, hvor organerne bliver fjernet helt og efterfølgende kasseret på en eller anden måde.

Konkluderende kan siges, at balsamering med antibiotika giver en optimal beskyttelse af de mikroorganismer, som det er muligt at beskytte.

28. Mumificering

Også i forbindelse med mumificering må vi fæstne os ved citatet om fugtighedens afgørende rolle: *"Så længe der endnu er fugtighed i liget, er der også organisk, fysisk bevidste mikroindivider, der, selv om de naturligvis er meget lavtstående i deres udvikling, så dog har følelse og kan opleve fysisk smerte og pine, kan føle angst og rædsel og således kan reagere over for enhver unaturlig opløsningsproces af liget."* (B: 93).

Dette udsagn er ensbetydende med, at man først kan opløse liget uden lidelse for mikroorganismer, når dets vandindhold er borte, altså efter omdannelse af liget til en mumie. At det samtidig er udtryk for, at en hensigtsmæssig form for mumificering er den ideelle bisættelsesmetode, har Martinus klart tilkendegivet et par steder i *"Bisættelse"*:

"Mumien som det sande gravmæle og dens stof som noget, der kan fredes eller tilintetgøres uden at være i strid med kærlighedsloven." (B: 96, overskrift).

"Ligesom en måne altid vil være et levende gravmæle over en mere eller mindre udviklet fortidig verden, således er også mumien i realiteten det eneste absolut ægte og dermed naturligt lysende gravmæle over et levende væsens forhenværende jordiske tilværelse, dets nedstigning i fysisk materie og tilbagevenden til et overjordisk tilværelsesplan. Da stoffet i dette gravmæle ikke er levende bevidst liv, kan man, alt eftersom det nu passer ind i forholdet, frede eller tilintetgøre nævnte gravmæle. Ved tilintetgørelse vil stoffet her på naturlig måde gå over i kredsløbet." (B: 96).

Om overgangen til naturens kredsløb skriver Martinus: *"Når disse betingelser er ophørte, vil der kun eksistere en art mineralliv i liget. Da denne arts livsenheder eller mikroindivider bevidsthedsmæssigt er uberørte af ydre fysisk påvirkning, dog ikke af ild, vil liget, efterhånden som det organiske liv i dette er uddøet, blive rigtigt begravet under særlige, hensigtsmæssige forhold, hvor dets naturlige opløsning på human måde vil blive begunstiget."* (B: 204).

Det er i forbindelse med sidstnævnte citat tankevækkende at erfare, at man i fortidens Ægypten har mumificeret over 400 mio. mennesker, og at man i en langt senere periode fandt så mange af disse mumier, at man efter sigende kunne tillade sig at anvende tusindvis af dem som gødning og brændsel, bl.a. som brændsel i lokomotiver - et meget konkret udtryk for, at en mumie ikke udelukkende er mineralmaterie (note 4).

Om slutbehandlingen af mumier har Martinus mundtlig udtalt, at han intuitivt har oplevet, at *"man kan hjælpe naturen ved at syreopløse."*

For at kunne gennemføre en mumificering må vandindholdet fjernes. Derfor vil det være naturligt at studse over, at Martinus skriver, at bisættelser i fremtidsstaten kommer til at foregå i hermetisk tillukkede kister, altså kister, hvorfra fugtigheden ikke uden videre kan fjernes.

"Verdensstatens bisættelse af dens lig i hermetisk tillukkede kister og fællesmausoleer." (B: 201). *"Man vil igennem hermetisk tillukkede kister fuldstændig isolere ligene fra al ydre omgivelse."* (B: 198).

Der findes imidlertid flere praktiske muligheder for at forene udsagnene om mumificering og hermetisk tillukkede kister. Man kan fx på kontrolleret måde lede tør luft gennem den i øvrigt tæt tillukkede kiste og derved gradvist omdanne liget i kisten til en mumie. En vis mumificering kan også opnås ved at placere en tilstrækkelig mængde af et vandbindende, biologisk nedbrydeligt stof i kisten. Man kommer her umiddelbart til at tænke på vandsugende stoffer som savsmuld, tørvesmuld, moler, aktivt kul, natron eller silikagel. Om nogle af nævnte stoffer i realistiske mængder er effektive nok afhænger af, om den såkaldte "vandaktivitet" bliver tilstrækkelig lav til at hindre bakterievækst.

At mumificering ikke under alle forhold vil forløbe som en ideel proces fremgår af, at Martinus mundtlig har udtalt, at *"Udtørring er unaturlig. Den fjerner livsbetingelser."* Disse udsagn må kunne tolkes på den måde, at mumificering kun vil være en ideel proces, hvis man fjerner fugtigheden på en så kontrolleret og relativ langsom måde, at mikrovesenerne når at leve deres liv naturligt til ende.

Som eksempel på kommerciel gennemførelse af "mumificering" kan nævnes firmaet "Summum", der tilbyder at udføre mumificering i Utah og Californien (fig. 18). Firmaet tilbyder at modtage afdøde personer, behandle dem ved en speciel kemisk proces, og returnere dem i en form svarende til de ægyptiske mumier. Efter firmaets hemmelighedsfulde beskrivelse at dømme synes behandlingen dog ikke at være en egentlig mumificering med gradvis fjernelse af ligets vandindhold.

Som nævnt i omtalen af Promessa-metoden i afsnittet om "Drab ved frysning af kød" kan hurtig mumificering opnås ved tørring af lig, der efter lynfrysning er omdannet til pulver. At der her dels er tale om en dannelse af kunstig mineralmaterie, dels en alt for hurtig mumificering, må indebære, at denne metode ikke kan være den ideelle set i mikrokosmisk perspektiv.

Hvis fugtigheden fjernes fra lig ved så lav temperatur, at bakterievækst ikke kan foregå, kan man få dannet såkaldte "naturskabte mumier". Dette har man set en række eksempler på i Grønland, hvor man i 1972 fandt et antal af sådanne mumier, hvor nogle var endog særdeles velbevarede (fig. 19).

Konkluderende kan man sige, at langsom mumificering er en ideel bisættelsesmetode, og altså en langt bedre metode end såvel jordfæstelse som balsamering med formalin.

29. Karma som følge af bisættelsesmetode

Mange vil nok være tilbøjelige til at mene, at det ikke kan være særlig væsentligt, hvordan man lader sit efterladte legeme behandle. En sådan indstilling harmonerer ikke med, at Martinus har fundet emnet så væsentligt, at han har skrevet en bog på 204 kapitler med bisættelse som hovedemne. Emnets vigtighed fremgår fx af følgende citater fra bogen:

"Individets forhold til sin egen organisme og de i denne eksisterende mikrovesener er ikke en biting i skabelsen af dets egen fremtidige skæbne eller lykketilstand, men derimod i allerhøjeste grad en lige så stor hovedting som dets forhold til dets øvrige medvesener i tilværelsen. Og da dets organisme også ud over døden er bolig for organiske mikrovesener, bliver dets ansvar for dets egen ligbegængelse og dermed for disse små individers skæbne således ikke, som det uvidende menneske nu forestiller sig, en ren biting, men derimod en uundgåelig hovedfaktor." (B: 58).

"At drabet af et mikroskopisk væsen derved efterlader sig de samme skæbnevirkninger for morderen som drabet af et almindeligt synligt væsen, er de kendsgerninger og oplysninger, verdensgenløsningen i vore dage bliver baseret på." (B: 10).

Om karmaen som følge af ligbrænding har Martinus skrevet:

"Ikke desto mindre pådrager ethvert individ, der overgiver sit lig til en opløsning ved ild, sig ansvaret for en sådan udløsning." (B: 97).

"At brænde animalske stoffer er at brænde liv eller levende væsener, selv om de også over for os kun er mikroliv eller mikrovesener. Det er i sin højeste konsekvens en overtrædelse af det femte bud: "Du skal ikke dræbe" og er her i tilsvarende grad medvirkende årsag til at fjerne enhver beskyttelse imod en lignende skæbne for sit ophav." (Spørgsmål-1).

"Når et individ derfor lader hånt om enhver beretning om ligbrændingens unatur, er det udtryk for, at det i dette felt er meget ufærdigt eller uudviklet. Dette vil så igen ifølge de evige love betyde, at det i det samme felt er ganske blottet for beskyttelse mod lidelser. Et sådant individs beskyttelse mod ildsvåde, brandsår, skoldning og indebrænding er meget spinkel. Og det vil derfor før eller senere enten i dets nuværende eller i kommende liv mere eller mindre falde i disse realiteters vold, således at det selv kommer til at opleve det helvede, til hvilket det har prisgivet sine mikroindivider, for derigennem at blive tildelt den i det pågældende felt manglende guddommelige erkendelse af kærlighedslovens identitet som fundamentet for al lidelses ophør." (B: 98).

Om karma som følge af drab af dyr har Martinus anført dødsangst (Kosmos 1985) og manglende beskyttelse mod ulykker. Om karma som følge af selve kødspisningen har han især omtalt sygdom og igen manglende beskyttelse mod ulykker. Derfor betegner han en kødspiser som værende både "morder" og "selvmorder"; morder fordi han har ansvar for drab på dyr, og selvmorder i betydningen selvskabt sygdom forløbende som et gradvist selvmord. Dette forhold har Martinus bl. a. udtrykt med vendingen: *"Et væsen, der fremskynder eller beforder sin egen død, er jo "selvmorder".*" Denne form for selvmord er andetsteds betegnet som *"selvmord med kniv og gaffel"*.

Men også den forrådnelse, der er forbundet med jordfæstelse, kan give karma. Martinus har således udtalt, at *"forrådnelse giver karma"*, - og at følgen kan være, at man i senere jordliv har manglende beskyttelse mod visse former for betændelse, og også visse former for kræft. Man kan på en måde komme til at rådne op.

Om karma som følge af balsamering med formalin har Martinus så vidt vides ikke udtalt sig konkret.

30. Afdødes oplevelse af egen bisættelse

I fortsættelse af afsnittet om karmaen efter forskellige former for bisættelse skal vi kort gengive, hvad Martinus siger om afdødes oplevelse af deres egen bisættelse. Han skriver således:

"Man må derfor ikke tro, at den "afdøde" er helt uberørt af, hvad der sker med dennes lig. Denne kan nemlig, hvis han eller hun er "åndelig clairvoyant" (hvilket vil sige fra det åndelige plan at kunne se fysiske foreteelser, ligesom man ved "fysisk clairvoyance" fra det fysiske plan kan se åndelige foreteelser), fuldstændig følge enhver foreteelse vedrørende sit lig. Og selv om vedkommende ikke er udstyret med nævnte evne, så kan han eller hun dog gennem ligets mikroverdens samlede astrale eller overfysiske liv indirekte følge enhver proces med liget." (B: 170).

"Den uhyggeligste oplevelse, en sådan "afdød" kan have med henblik på sit lig, er dette ligs forhastede, pludselige og unaturlige tilintetgørelse. Da den "afdøde", fra den del af den

åndelige verden, hvor han eller hun i den første tid efter døden befinder sig, har en langt klarere horisont over de "levende" væsener i liget og deres kamp for tilværelsen, end han eller hun havde på det fysiske plan, kan enhver unaturlig proces med liget virke i retning af en katastrofe for nævnte væsen." (B: 171).

"Ligeledes vil indtrykket af ens ligs unaturlige skæbne naturligvis også være afhængig af, hvor stort og udviklet et kendskab, man i forvejen har til mikroindividernes tilværelsesplaner." (B: 171).

I en spørgetime har Martinus direkte udtalt, at "hvis et menneske lader sit lig brænde, så får det også en skærsildspine på det åndelige plan."

Endelig kan nævnes, at Martinus mundtlig også har udtalt, at den forrådnelse, der er forbundet med jordfæstelse, for afdøde kan medføre fornemmelse af forskellige grader af skruler i mellemtilstanden efter døden.

I ovennævnte citat (B: 171) er det vigtigt at fæstne sig ved ordene "forhastede, pludselige og unaturlige", der må betragtes som nogle af nøgleordene for forståelse af sammenligningen af bisættelsesmetoder.

Som svar på, om donation af legemet til videnskaben vil medføre skade for donoren, har Martinus i en spørgetime udtalt, at "det er muligt, at vedkommende kan komme til at fortryde det, når han på det åndelige plan ser sit legeme blive læderet. Man er ikke sådan færdig med sit fysiske legeme, fordi man dør. Gennem et langt liv har man haft alle sine oplevelser gennem det fysiske legeme. Der er en vis kærlighedsforbindelse mellem jeget og dette legeme. Så man skal ikke sådan tro, at det er helt uden karma."

31. Fremtidens bisættelse, som beskrevet i bogen "Bisættelse"

I fjerde kapitel i "Livets Bog I" har Martinus gengivet sit "kosmiske syn" af, hvorledes den fremtidige verdensstat kommer til at fungere. På tilsvarende måde har han i "Bisættelse" gengivet sit "kosmiske syn" af, hvorledes bisættelser kommer til at forløbe i den fremtidige verdensstat:

"Fremtidens mennesker vil have en langt dyberegående forståelse eller virkelighedsfornemmelse af mikroindividerne. Man vil derfor her anderledes lægge vægt på et ligs naturlige behandling end i vore dage. Der vil i "planetarriget" (se "Livets Bog"s fjerde kapitel) naturligvis slet ikke være nogen som helst lovmæssig hjemmel for ligbrænding. Ja, ikke engang balsamering vil være tilladt." (B: 198).

"I denne førnævnte lyse og strålende fremtidsverden, hvorfra man således kan se ned på vore dages primitivitet og ufuldkommenhed, vil ethvert afsjælet menneskelegeme blive bisat under en for det virkelige menneske standsmæssig form, hvilket vil sige i kontakt med naturens love og på en for mikroindividerne i legemet og for det samme legemes tidligere jeg eller ånd harmonisk og lykkelig måde." (B: 204).

"I en kommende højere fremtidskultur vil man derfor i kraft af den langt højere respekt for alt levende, man her har, lade ethvert lig "bisætte", hvilket vil sige: undergå en proces i kraft af hvilken stoffets liv får lov til at uddø på en naturlig måde. Ved en hermetisk isolation fra alt, hvad der kan frembringe forrådnelse, og ligeledes fra uheldig temperatur og brand, ja fra alt, hvad der kan frembringe en unaturlig opløsning, vil man skabe betingelser for, at stoffet eller liget kommer til at overgå fra sin animalske tilstand til den mineralske og først her blive hjulpet til opløsning ad kunstig vej." (Spørgsmål-1).

"Nævnte legeme vil komme i sin dertil egnede kunstnerisk og videnskabeligt udførte sarkofag, blive hensat i verdensstatens eller folkenes "fællesmausoleer". Her vil de henstå i det spand af tid, som det animalske, organiske liv i liget endnu har betingelser for at kunne opretholde sin tilværelse i dette." (B: 204).

"Man vil igennem hermetisk tillukkede kister fuldstændig isolere ligene fra al ydre omgivelse. Og ligesom man nu har urnehaller, således vil man i verdensriget på særlige dertil egnede bestemte pladser have mægtige kistehaller eller "fællesmausoleer", hvor kisterne, forsynede med navn og data, føres hen, indsættes og opbevares til behageligt skue for de efterlevende, pårørende og besøgende." (B: 198).

Om fremtidens bisættelser kan man af Martinus' udsagn slutte, at hverken ligbrænding, jordfæstelse eller balsamering vil finde sted.

32. Nutidig efterlevelse af Martinus' visioner

Fællesmausoleer som beskrevet i "Bisættelse" findes allerede i dag i mange lande, fx Spanien, Portugal, Italien, USA, Canada og Australien (fig. 20). Nogle af disse steder har man gjort brug af balsamering, andre steder ikke. Hvad angår Danmark gælder, at Martinus' fremtidsvisioner ikke er tilladelige i praksis, idet balsamering er påbudt ved anbringelse i overjordiske gravkamre.

Det er altså muligt og i Danmark tilladt at anbringe afdøde i balsameret tilstand i overjordiske gravkamre. Ved anbringelse i underjordiske gravkamre er det på bestemte betingelser tilladt at undlade brug af balsamering. Under alle omstændigheder er det kostbart at anvende gravkamre. Martinus skriver herom, at:

"den fuldkomne, naturlige bisættelse, der vil komme til at gøre sig gældende i det kommende internationale verdensrige," ... "vil få vanskelighed ved at blive praktiseret af det store flertal for tiden. Rent privat vil kun de mest velstillede i samfundet kunne praktisere denne kommende begravelsesform. Naturligvis vil man kunne overvinde vanskelighederne ved en sammenslutning. Og venner af den ny verdensimpuls og det hermed forbundne åndsvidenskabelige arbejde vil naturligvis tage sagen op. Men foreløbig vil kun den almindelige begravelsesform stå de fleste udviklede mennesker åben." (B: 173).

I tilknytning til sidstnævnte udsagn om, at venner vil "tage sagen op", arbejdede en lille gruppe omkring 1970 i samråd med Martinus på at belyse de praktiske bisættelsesmuligheder (note 3), et arbejde der resulterede i udgivelse af et særnummer af tidsskriftet "Kosmos". Nærværende artikel må ses som et bidrag til at fremme udviklingen på området yderligere.

De store omkostninger ved nutidige forsøg på efterlevelse af Martinus' anbefalinger skyldes de stærkt øgede bisættelsesomkostninger hvad angår balsamering, zinkkiste, solid trækiste, kistetransport, øget fredningstid, og i givet fald oprettelse og ikke mindst vedligehold af mausoleum. At specielt udgifterne til mausoleer vejer tungt skyldes, at disse i Danmark stort set kun findes etablerede til brug for én eller nogle ganske få personer.

Det bør dog nævnes, at det på nuværende tidspunkt i Danmark er tilladt at lade sig balsamere og efterfølgende jordfæste i en miljøgodkendt trækiste helt uden brug af zinkkiste. Man kan så vælge enten en billig fyrretrækiste eller en mere holdbar og noget dyrere kiste af egetræ, birketræ eller piletræ. En yderligere forsinkelse af nedbrydningen kan opnås ved anbringelse af afdøde i en hermetisk forsejlet pose, en såkaldt "body bag". Ved en sådan fremgangsmåde kan opnås en del af balsameringens fordele uden væsentlig forøgelse af bisættelsesomkostningerne. Et positivt element ved denne form for bisættelse er, at legemet gradvist kommer til at indgå i naturens kredsløb, hvilket som tidligere nævnt ikke er tilfældet, såfremt et balsameret legeme bisættes i en hermetisk helt tillukket kiste.

De "venner af den ny verdensimpuls", der har forsøgt at kontakte de relevante myndigheder om realisation af Martinus' visioner har måttet erkende, at når det er vanskeligt ved "sansning fra neden" fuldt ud at forstå Martinus' analyser, forstå "sansningen fra oven", er det næsten umuligt at forklare ønskværdigheden af hensyntagen til mikrovæsenerne på en

sådan måde over for myndighederne, at et egentlig målrettet samarbejde kan etableres. Det er simpelthen ikke muligt på nuværende tidspunkt af udviklingen. Det må høre fremtiden til. Som tankevækkende udtryk for det svælg, der er mellem Martinus' analyser og den indstilling, man kan møde i det omgivende samfund, kan nævnes, at der i en brochure om ligbrænding står: *"I ét nu fordamper alt det vand, der findes i legemet. Der sker intet dramatisk."*

Om det nutidige samfunds holdning til hans anbefalinger skriver Martinus under overskriften: *"Hvorfor nutidsmennesket har vanskeligt ved at forstå fremtidsstatens kosmiske hensyntagen til dens lig og store forståelse af livet i mikrokosmos såvel som i mellemkosmos og makrokosmos"*:

"Det er klart, at man i et samfund, hvor man i en sådan grad endnu lever ganske uden for fornuftens love, hvor den samlede verdensøkonomi er ganske uden administration," ... "og hvor man i den grad endnu mangler respekt for alt levende, selvfølgelig ikke kan forstå en så simpel ting som verdensstatens, fremtidsmenneskeheden, naturlige behandling af dens lig, dens naturlige hensyntagen til dens "døde", dens kyndige og skærmende hånd over mikrokosmos såvel som over mellemkosmos, og dens harmoni og kontaktskab med makrokosmos, dens værende ét med selve livet, naturen og Guddommen." (B: 200).

Blandt de nye bisættelsesmåder, som efter nogen tids forskning burde kunne realiseres, synes følgende at være en af de muligheder, der afviger mindst fra Martinus' visioner om fremtiden:

Afdøde anbringes, uden balsamering med formalin, i en zinkkiste. I denne anbringes et effektivt vandbindende middel i en mængde, der er tilstrækkelig til at hindre bakteriernes formering. Zinkkisten tilloddes derefter hermetisk og beskyttes med en solid, ydre trækiste. Kisterne jordfæstes. Efter fredningstidens udløb åbnes zinkkisten. Den dannede mumie jordfæstes. Det vandbindende produkt, der har opsuget legemets vand, jordfæstes eller brændes. Zinkkisten genanvendes til fremstilling af ny, ren zink.

I en overgangsperiode kunne man forestille sig den samme proces udført med brug af balsamering med formalin.

33. Fremtidens ny viden om bisættelse

Martinus har givet udtryk for, at man i fremtiden vil få langt mere viden om forholdene ved bisættelse end man har i dag. Det fremgår fx af følgende citater:

"Der vil i "planetarriget" naturligvis slet ikke være nogen som helst lovmæssig hjemmel for ligbrænding. Ja, ikke engang balsamering vil være tilladt. Man vil med det nøje kendskab, man da har til mikroindividerne i liget, sørge for, at de får al den naturlige hjælp og støtte, der kan gives dem her fra det materielle plan." (B: 198).

"Senere vil man naturligvis komme så langt frem i udviklingen, at man helt kan opfylde mine analyser angående et ligs bisættelse, ja, måske på en endnu bedre måde end den, jeg har skitseret." (Martinus-brev 1971).

Allerede i dag arbejder adskillige bedemands-føretagender i forskellige lande såvel teoretisk som praktisk med at fremskaffe ny viden om forskellige bisættelsesmetoder. Der findes adskillige håndbøger om emnet, og et utal af referencer på internettet. Branchen kan hente megen teoretisk og praktisk viden fra eksisterende håndbøger, artikler og institutioner omhandlende kødteknologi, kødkonservering, mikrobiologi, hygiejne og retsmedicin. Inden for disse fagområder findes allerede nu en omfattende detaljeret, teoretisk og praktisk viden om enzymatiske og bakterielle processer, og disse processers afhængighed af allehånde

behandlinger såsom nedkøling, frysning, opvarmning, kogning, autoklavering, tørring, røgning, saltning, sukring, bestråling og desinfektion.

Inden for specialområdet "vandsugende stoffer" kan man hente viden og erfaring hos bl.a. fabrikanter af bleer og hygiejnebind, herunder viden om deres brug af særligt effektive stoffer som fx polyakrylat-korn.

34. Undgåelse af "det dræbende princip"

Ved afslutningen af afsnittene om de enkelte bisættelsesmetoder er konkluderende udtalt, hvorvidt disse metoder er en større eller mindre udfoldelse af "det dræbende princip". Det kan derfor være relevant at blive klar over, at Martinus har tilkendegivet, at jordmennesket ikke har nogen som helst mulighed for at leve uden at udfolde dette princip.

"Da den jordiske menneskehed lever i en zone, hvor det dræbende princip endnu udgør ca. tredive procents livsbetingelse, vil det være umuligt at opfylde kærlighedsloven med mere end de halvfjerds procent, der ikke kolliderer med livsbetingelsen." (B: 185).

"De ca. tredive procents overtrædelse af kærlighedsloven, der i dag er en livsbetingelse, fordres ikke bekæmpet før efterhånden, som de på grund af udviklingen ophører med at være livsbetingelse. Desuden er det heller ikke virkningerne af denne del af overtrædelsen, der er hovedfaktoren i menneskehedens nuværende lidelsestilstand, selv om den naturligvis ikke kan frakendes at være medvirkende. Det væsentlige for det jordiske menneske, der selv begynder at tage del i sin egen udvikling, er ikke at koncentrere eller hæfte sig så meget ved de felter, hvor overtrædelsen endnu er en livsbetingelse, men er derimod dette af al kraft at koncentrere sig på de felter, hvor det overtræder loven, uden at denne overtrædelse er en livsbetingelse." (B: 185).

"Jordmennesket må foreløbig lære at tilegne sig den halvfjerdsprocentsevne til at opfylde kærlighedsloven, der kan praktiseres på jorden, før det tænker på at kunne lære at opfylde den totalt eller med hundrede procent." (B: 187).

Disse udsagn må også omfatte såvel ernærings- som bisættelsesområdet, hvor jordmennesket på nuværende stadium af udviklingen hverken har viden om eller praktisk mulighed for helt at undgå udfoldelse af det dræbende princip.

35. Proportionsforvrængninger i væremåden over for mikrovesener

Martinus har lært os, at det skæbnemæssigt ikke er ligegyldigt, hvilken behandling vort lig får. Samtidig må vi dog have os for øje, at det ikke nytter at prøve at være meget moralsk med hensyn til sin egen bisættelse, hvis man samtidig livet igennem udfolder det dræbende princip på skæbnemæssigt langt væsentligere og alvorligere områder. Denne problematik udtrykker Martinus i anden sammenhæng på den måde, at det skæbnemæssigt ikke nytter at være næstekærlig over for sine medmennesker, hvis man samtidig er tyran over for sine og andres mikrovesener. Som nærliggende eksempler på andre ansvarsområder end bisættelse kan nævnes, at man kan være en tyran over for mikrovesener ved ikke at sørge for fysisk og mental pleje af sit levende legeme, ved at dræbe og spise dyr, ved at overlade kæledyrs organisme efter aflivning til ligbrænding, og ved bevidst eller ubevidst at overlade insekters organisme til ligbrænding. Man kan også være en tyran over for sine egne mikrovesener ved at leve på en sådan måde mht. levevis og tænke måde, at man dør af ulykker eller sygdomme unødvendig tidligt, hvorved man jo netop sender både organer, celler og organeller i en for tidlig og unaturlig død. Dette gælder eksempelvis også, såfremt man begår selvmord.

Som udtryk for, at overtrædelser af det dræbende princip kan være mere eller mindre livsnødvendige siger Martinus, at *"der er karma, som kommer forud for anden karma. Der er virkelig en hel kø af karma, der venter på at komme til."*

Hvis vi skal se denne problematik i relation til bisættelse betyder det, at hvis man i fysisk levende live "forsynder" sig groft med hensyn til udfoldelse af det dræbende princip, fx i form af kødspisning, drikkevaner, indtagelse af for store fødemængder (fig. 21) (DIF: 9), indtagelse af skadelige stoffer, ukærlig tænkemåde og anden misligholdelse af sin organisme, må det betragtes som lidt af en proportionsforvrængning at interessere sig for, om man, ud over fravalg af ligbrænding, skal vælge en anden bisættelsesform end den almindelige jordfæstelse.

Som et meget konkret eksempel på denne problematik kan nævnes, at danskerne i år 2000 i gennemsnit indtog ca. 110 kg kød/år, hvor man ved kød forstår svinekød, oksekød, kalvekød og fjerkrækød (fig. 22,23). Indmad og fisk er altså ikke indregnet i nævnte mængde. Hvis man antager, at danskere i gennemsnit vejer ca. 65 kg, ses det, at de årligt i gennemsnit indtager mere end halvanden gang så meget kød som deres egen vægt. Sagt på en meget enkel måde betyder det, at der foregår en større udfoldelse af det dræbende princip ved et års gennemsnitlig kødspisning end der foregår ved jordfæstelse af ét menneske. Det er faktisk ret enorme mængder kød, nærmest at sammenligne med en mindre zoologisk have (fig. 24), der i løbet af et menneskeliv gennemsnitlig bliver bisat i den enkelte danskers fordøjelseskanal. Hvad det betyder i mikrokosmisk perspektiv er tankevækkende!

For fuldstændighedens og nuanceringsens skyld skal nævnes, at Martinus om forskellen mellem drab af dyr og drab af mennesker i et brev til en spørger har udtalt, at dyr har mindre bevidsthedsmasse end mennesker.

Et andet tankevækkende tal er tallet "100 millioner" som udtryk for det omtrentlige antal afdøde mennesker pr. år på jordkloden. Det svarer til, at der hvert døgn på en eller anden måde bliver bisat ca. 270.000 mennesker, altså mere end 10.000 bisættelser hver time året rundt.

36. "Sansningen fra oven" og "sansningen fra neden"

Det vil nok gælde for os alle, at vi ved brug af "sansningen fra neden" har svært ved fuldt ud at forstå Martinus' analyser af de mikrokosmiske forhold omkring kødspisning og bisættelse. Det vil nok også for mange være svært at forstå, at hans analyser af bisættelse har så mange fællestræk med analyserne af kødspisning.

Før vi hver for sig drager den konklusion, som vi oplever som "det mindste onde" kan det være kloget at gøre sig klart, at Martinus' analyser er skrevet med henblik på fremtidens kultursamfund. Igennem hans analyser har vi dog allerede nu fået adgang til en betydelig del af den viden, som man kan opnå med sansformen "*den hellige ånd*" (B: 25), - den sansform, som Martinus også har betegnet som "*Guds korrespondance*" (B: 25,29), "*kosmisk klarsyn*", "*livsanalyser*" (B: 31), sansningen "*på langs ad materien*" (B: 29), "*sansningen fra oven*" (Bog 19a: 23), "*sansningen fra livssiden*" (DIF: 12), og "*tankeprocessen fra oven*" (LB1: 217-20, 238). Lad os citere nogle få steder:

"Men medens den moderne videnskabelige forskning såvel som kogeboøgerne er baseret på eller udgør et resultat af "tankeprocessen nedenfra", er de oplysninger, som det er faldet i min lod at skulle give, et resultat af "tankeprocessen ovenfra" og udtrykker således den højeste okkulte analyse af de nævnte to ernæringskilder, hvilket vil sige analyserne af selve det levende liv i disse.

Ved "tankeprocessen ovenfra" forstås den højeste sansning eller oplevelsen gennem "den hellige ånd", hvor alt iagttages fra "livssiden", medens "tankeprocessen nedenfra" kun udgør oplevelsen gennem de grove fysiske sanser, hvor alt kun ses fra "stofsiden". På denne sidstnævnte form for sansning er den moderne videnskab altså foreløbig baseret, men udviklingen vil føre med sig, at den senere vil komme frem til også at se tingene fra "livssiden", og således blive hævet over de mange illusioner og faldgruber, som sansningen fra "stofsiden" repræsenterer." (DIF: 12).

"Intuitionen er en evne til at opleve direkte viden om de evige fakta eller livsmysteriets løsning. Med denne evne kan mennesket begynde at sanse fra oven og nedad. Det er en modsætning til den materielle forskning, hvor væsenerne kun kan sanse fra neden og opad, og dog kun til det fysiske plans grænse op imod den ikke tids- og rumdimensionelle verden." (Bog 19a: 23).

Selv om man ved studium af Martinus' mundtlige og skriftlige udsagn om "kødspisning og bisættelse set i mikrokosmisk perspektiv" kan få et enestående indblik i denne begrebsverden som den opleves ved "*sansningen fra oven*", ender man ved vor "*sansning fra neden*" i den problematik, at det er svært, for ikke at sige umuligt, på entydig måde at forbinde Martinus' forskellige udsagn med den for tiden foreliggende viden og de for tiden foreliggende muligheder for bisættelse. Vi kan ikke, og det må vi vel betragte som værende ganske naturligt, med vor "*sansning fra neden*", komme til at opleve kødspisnings- og bisættelses-forholdene på samme måde som man kan med "*sansningen fra oven*". Vi kan så med nogenlunde sindsro "tage det, som vi kan bruge nu, og lade resten ligge til et senere jordliv".

37. Lignelser til øgelse af forståelsen

Martinus har forklaret os, at for at forstå mikrovæsenernes oplevelse af en ligbrænding må vi forestille os, hvordan vi selv som værende et mikroindivid i jordklodevæsenets organisme ville opleve det, hvis der skete en total opbrænding af hele jordkloden (B: 88-92). Hans beskrivelse af de dermed forbundne rædsler må fylde enhver læser med gru (B: 91).

Vi kan også forestille os rædslerne ved at sætte os i de personers sted, som i tidens løb er blevet brændt levende på bålet, personificeret ved eksempler som den italienske humanist og filosof Giordano Bruno, den franske nationalhelte Jeanne d'Arc, og det danske hekseoffer Maren Splids. Andre nærliggende eksempler er personer, der er omkommet ved bilbrande, boligbrande, skovbrande, terroraktionen i 2001 mod World Trade Center i New York, og atombomberne i 1945 mod Hiroshima og Nagasaki.

Hvis vi skal forestille os de animalske mikrovæseners lidelser ved andre former for bisættelse må vi overveje, hvilke principper sådanne lignelser skal leve op til mht. lidelsernes pludselighed og hastighed, graden af smerte, muligheden for forudgående angstfølelse, det indbyrdes størrelsesforhold mellem drabsmænd og ofre, og muligheden for flugt.

Lad os begynde med at forestille os vore venner, enzymerne, - der hver på sin måde er eksperter i livsnødvendige, mikrokosmiske opbygnings-, nedbrydnings- og omdannelsesreaktioner, - forstørret til mellemkosmisk størrelse. Vi vil da se, at der er tale om specialhåndværkere og -teknikere såsom blikkenslagere, elektrikere, fabriksoperatører, kirurger, kokke, murere, rengøringspersonale, renovationspersonale, syersker, tømrere og vognmænd. Andre af disse mikrokosmiske specialister sørger for kommunikation og trafikregulering.

Hvis vi mellemkosmisk skal forestille os den naturlige mineraliseringsproces må det generelt blive ved at forestille os den omvendte proces af den, der har fundet sted ved

dyreverdenens udvikling gennem tidsperioderne kambrisk, palæozoisk, mesozoisk og kænozoisk tid. Selve dødstidspunktet kan man ligne ved en omfattende naturkatastrofe, som tilintetgør de højeste former for animalsk liv. Den efterfølgende, naturlige mineralisering kan man ligne ved en gradvis uddøen af dyreverdenen gennem udviklingsformerne slanger, benfisk, krybdyr, padder, lungefisk, trilobitter, søstjerner, muslinger, snegle, gopler, orme og amøber (fig. 25).

Hvis vi skal forestille os de animalske mikro væseners rædsler ved at blive dræbt ved kødspisning kan man passende ligne det ved fedesvins oplevelser, når de ender deres dage på et slagteri (DIF: 5). Allerede fra afhentningen i svinestalden går processen kun én vej (~ fordøjelseskanalens), hvor svinene under vægning og skrigen bliver drevet af sted omgivet af fjender. Svinene (~ A-livsenhederne) drives fremad med spark, hiven og elektriske stave, og sluttelig drives de ind i et kæmpe væsen, den store slagtehal (~ maven), hvor de aflives. De bliver her væltet rundt og overfladisk desinficerede, og fortsætter så på transportbånd (~ tyndtarmen), hvor de efterhånden med skarpe knive af specialarbejdere (~ fordøjelsesenzymerne) bliver skåret i mindre og mindre stykker, som til sidst (~ B-livsenheder) ender hos slagteriets kunder (~ makrovæsenet) på hver sin måde. Når jeg har valgt denne sammenligning skyldes det et mareridt, jeg havde gentagne gange i drømme i min ungdom. I dette mareridt oplevede jeg transportkæderne i et stort slagteri, hvor svinene hang med hovederne nedad, og hvor de blev dræbt af en specialarbejder ved én for én at blive stukket i halsen med en kniv. Hvad der gjorde mareridtet særlig slemt var, at jeg blandt svinene mange steder så mennesker ophængt og behandlet på samme måde. Man kan selvfølgelig også direkte ligne kødspisningen med menneskers oplevelse af at blive overfaldet og spist af rovdyr, eksemplificeret ved de gladiatorer og kristne martyrer, som blev kastet for løverne i de romerske arenaer.

Kødspisning har i øvrigt en del lighedspunkter med ligbrænding. Her kan nævnes, at Martinus har udtalt, at fordøjelsen af kød er ensbetydende med, at animalske mikroklo der dræbes ved mikrokosmiske verdensbrande. I mikrokosmisk perspektiv skulle det være muligt direkte at iagttage ild ved kødets nedbrydning i fordøjelseskanalen.

Hvis vi skal foretage en sammenligning svarende til kogningen af kød kan vi vel passende tænke på, hvordan det har været for de missionærer, der ifølge vittighedstegningerne endte deres dage i kannibalernes suppegryde.

Hvis vi skal forestille os, hvordan det må være som mikro væsen at blive lynfrosset til meget lave temperaturer, kan vi tænke på, hvordan det må være for os, hvis jordkloden kommer ud af sin bane og hurtigt forsvinder langt væk fra solens lysende og opvarmende kraft. Så vil alt vand i søer, åer og have fryse til is. Jorden vil blive hård som sten og uopdyrkelig. Vi vil fryse mere og mere og til sidst stivne helt, efterhånden som permafrosten slår igennem. Der foreligger faktisk skrækkelige eksempler på, at mennesker er omkommet ved ufrivillig indespærring i frysehuse. Andre tilsvarende eksempler har vi i de ulykker, som er overgået bjergbestigere og skiløbere, der er frosset ihjel.

Vor næste sammenligning skal omhandle mikro væsenernes skæbne ved den forrådnelse, der ofte forekommer som følge af jordfæstelse. Her vil vi fæstne os ved bakteriernes altafgørende rolle, og specielt ved de egenskaber, som er karakteristiske for dem. Da bakterierne er meget større end de mikro væsener, de dræber, nedbryder og efterfølgende fortærer, kunne man som lignelse forestille sig menneskers skæbne som værgeløse ofre for uundgåelige angreb af kæmpestore rovdinosaurer, såsom Tyrannosaurus rex, hvor disse dinosaurer kom væltende frem fra enten det ydre rum eller jordklodens indre. Vi vil i stedet fæstne os ved, at bakterierne er umættelige, at de ikke samarbejder indbyrdes, og at de formerer sig hæmningsløst. De breder sig gerne til alle områder, hvor der er mulighed for at

trænge ind, og mikrovæsenerne ved som ofre muligvis ikke på forhånd, at de pludselig vil blive overfaldet, lemlæstet og dræbt af de større væsener, som bakterierne er. Og når bakterierne først har spredt sig til mange nye steder går nedbrydningen virkelig stærkt. Et nærliggende eksempel - ikke mindst set i lyset af, at jordfæstelse ifølge Martinus som karma kan give visse former for kræft - er at sammenligne bakteriernes vækst og spredning med kræftcellers vækst og spredning i form af metastaser. I virkeligheden har bakterier og kræftceller mange forhold til fælles, fx det forhold, at de ved deling bliver til to, der efterfølgende bliver til fire, otte, seksten osv., altså løbende fordoblinger (fig. 13). I modsætning hertil fornys mange celler i kroppen normalt ved, at en specialiseret stamcelle bliver til en ny stamcelle samt en celle, der ikke kan dele sig, altså den ene celle bliver til to, der efterfølgende bliver til tre, fire, fem osv. Sammenligningen af bakterier med kræftceller vil vi gøre brug af ved de efterfølgende lignelser for balsamering. En anden lignelse for forrådnelse kunne være ofrenes oplevelse af forbrydermafiaers hæmningsløse vækst og spredning, som Martinus har omtalt som kræftsvulster i samfundet. Som et tredje eksempel er foreslået forestillingen om, hvordan det må være at ende sine dage fastbundet i en myretue. Yderligere eksempler kan være den "forrådnelse" af væv, der finder sted ved koldbrand, gangræn, skinnebessår, og alvorlige knogleinfektioner, tidligere benævnt "benedder".

Karakteristisk for balsamering med formalin er, at man for at kunne redde et utal af mikrovæsener nødsages til at dræbe nogle venne-væsener (~ nogle aminosyrer i proteiner) samtidig med, at man dræber de fjende-væsener (~ bakterierne), som er det egentlige mål for behandlingen. I fortsættelse af det forudgående afsnit med lignelsen om kræftceller kan vi her ligne balsameringen med formalin med de hidtidige behandlinger af kræft med kemoterapi og strålekanoner. Karakteristisk for disse behandlinger er jo netop, at man for at redde hele organismen fra undergang kommer til at dræbe sundt væv samtidig med drabet af kræftceller. Andre eksempler på, at man nødtvungent dræber nogle "venner" for at få ram på "fjender" kunne være de seneste års bombardementer af terrorgrupper og -regimer i Irak og Afghanistan, hvor mange civile har måttet lade livet samtidig med de egentlige målgrupper. På mange andre områder af tilværelsen findes eksempler på, at nogle må ofre livet for at redde andre. Det gælder fx afskedigelser for at sikre en virksomheds overlevelse, begrænsning af antal personer i redningsbåde, grønlandske bedstemødres selvmord i sultsituationer, biers forsvar af boet, og gnuers vandring over krokodillefyldte floder. Som endnu et eksempel kan nævnes brugen af insekticider, hvor man kommer til at dræbe flere andre insekter end dem, man ønsker at få ram på. Hvis man skal sætte balsamering med formalin i relation til "angreb af kæmpestore rovdinosaurer som lignelse for forrådnelsesprocessers forløb" kan man forestille sig, at rovdinosaurerne dræbes med våben eller giftstoffer, som desværre også dræber en del af de væsener, man ønsker at beskytte mod rovdinosaurerne. Men de mange væsener, der overlever, har så mulighed for at leve deres liv naturligt til ende.

Karakteristisk for balsamering med fx antibiotika i stedet for formalin er, at kun målgruppen "bakterier" rammes. I fortsættelse af de foregående afsnit kan vi ligne det ved bekæmpelse af kræftceller uden drab af sundt væv. Det er en metode, der nu er på vej i form af målrettede molekylærmedicinske behandlinger, og som i nogle år i princippet har været praktiseret i form af regional kemoterapi og stereotaktisk strålebehandling.

Sluttelig vil vi ligne langsom mumificering med en udtørring af jordkloden, hvor regnmængden gradvist aftager og vandet forsvinder så langsomt, at alle mennesker og dyr har mulighed for at leve deres liv naturligt til ende. Men livsvilkårene bliver gradvist forringede. Høstudbytte falder og falder. Flere og flere områder bliver ubeboelige for mennesker. I en periode kommer der flere og flere beduiner og ørkendyr. Men efterhånden kan kun meget

tørketålende dyr overleve, og til sidst vil også de uddø. Jordkloden vil da selv være blevet til en måne.

Som afslutning på dette afsnit af artiklen bør nævnes, at nogle stofenheder muligvis ikke er livsenheder, altså ikke organisme for et individuelt væsen. Sådanne stofenheder, fx visse polymolekyler, kan så lignedes ved menneskers sammenslutninger i fx familier, foreninger og arbejdsgrupper. Brydes disse sammenslutninger, fx ved fordøjelses- og stofskifteprocesser, kan det lignedes ved, at familier, foreninger og arbejdsgrupper opløses, så medlemmerne spredes for at havne i andre sammenslutninger, hvor de har mulighed for at opnå livsfornyelse og livsglæde.

38. Hvad "sansningen fra oven" har lært os

Martinus' analyser, dvs. "sansningen fra oven", lærer os om bisættelse og kødspisning:

- at vi har gennemlevet mange tidligere jordliv.
- at vi derfor må have prøvet at dø mange gange.
- at vi derfor formentlig har prøvet at dø på mange forskellige måder.
- at vi derfor formentlig har prøvet at blive bisat på mange forskellige måder.
- at vi har mange jordliv foran os, hvor vi skal prøve at dø og blive bisat igen og igen.
- at enhver animalsk organisme er opbygget af mindre, levende, ofte animalske væsener.
- at enhver animalsk organisme indgår som del af et større, levende, animalsk væsen.
- at der i kød og andre former for lig findes levende, animalske mikrovæsener, som kan opleve sorg og glæde, smerte og velvære.
- at der ved valg af bisættelsesmetode er mulighed for at beskytte mange af disse mikrovæsener mod en for hurtig, unaturlig og lidelsesvoldende død.
- at man ved ligbrænding ikke beskytter nogen som helst mikrovæsener mod for hurtig og lidelsesvoldende død. Tværtimod!
- at hvis man ønsker at tage hensyn til mikrovæsenerne er det væsentligste derfor at undgå den omsiggribende ligbrænding.
- at jordfæstelse, balsamering og mumificering må foretrækkes frem for ligbrænding.
- at den naturlige forrådnelse er naturens løsning på et lavere plan, og at jordfæstelse derfor vil ophøre som bisættelsesmetode i fremtidens kultursamfund.
- at balsamering med formalin er mere alkærlig end den almindelige jordfæstelse.
- at bisættelser i fremtidens kultursamfund ikke skal foregå naturligt i betydningen "uden menneskelig indgriben".
- at vi på bisættelsesområdet lige som på adskillige andre områder af tilværelsen ikke har mulighed for at undgå udfoldelse af det dræbende princip.
- at en helt ideel bisættelsesmåde ikke foreligger blandt de nugældende praktiske muligheder.
- at man senere kan finde på bisættelsesmåder, der er endnu bedre end dem, Martinus har peget på som værende "det mindste onde".
- at vi i fremtidige liv vil få forbedrede muligheder for at udvikle vor personlige erfaring mht. den rigtige bisættelsesform.

39. Hvordan forholde sig ved afslutningen af det nuværende jordliv?

Martinus var helt klar over, at der på nuværende tidspunkt ikke er muligheder for at gennemføre bisættelser på en helt ideel måde. Han tilkendegiver dog samtidig, at et kulturmenneske bør tage stilling til, hvorledes ens lig til sin tid ønskes behandlet, og her

anbefaler han at vælge det mindste uundgåelige onde blandt de foreliggende muligheder. Han skriver bl.a.:

"Det store spørgsmål bliver så for det udviklede menneske, hvorledes det skal forholde sig for at kunne gavne det naturlige, levende liv i dets tilkommende afsjælede legeme." (B: 172).

Hvordan skal vi forholde os? Hvad betyder alle de foregående afsnit i artiklen for vor stillingtagen til den næste bisættelse, vi har foran os?

Det væsentligste er helt klart at undlade ligbrænding. Martinus tilkendegiver hermed, at de seneste årtiers omsiggribende brug af ligbrænding, ikke alene i østlige men også i vestlige lande (fig. 14), efterhånden må reduceres og i fremtidssamfundet bringes helt til ophør.

Vi skal derefter vælge mellem jordfæstelse, balsamering og mumificering. Og her kan man så vælge den metode, man følelses- og intelligensmæssigt har mindst imod, også under hensyntagen til økonomi og eventuelle ønsker om en mere eller mindre anonym bisættelsesplads.

Selv om Martinus ret klart har givet udtryk for, at balsamering må foretrækkes frem for jordfæstelse, må jeg og formentlig også andre erkende, at det på grundlag af hans udsagn og den foreliggende, praktiske viden ikke er muligt at argumentere modsigelsesfrit og entydigt for hverken jordfæstelse eller den praktisk mulige form for balsamering. Det skyldes, at begge disse metoder indebærer en vis udfoldelse af det dræbende princip over for mikroorganismer, som gerne skulle beskyttes. Vi har simpelthen på dette som på adskillige andre områder af tilværelsen ikke mulighed for helt at undgå udfoldelse af det dræbende princip.

Man kan også stille sig selv det spørgsmål, om der er et større "spring i udfoldelse af drab" mellem nogle af bisættelsesmetoderne end andre. Set på baggrund af nedbrydningshastighederne for mikroorganismerne synes det for mig klart, at der er et langt større spring mellem ligbrænding og jordfæstelse, end der er mellem jordfæstelse og balsamering med formalin.

Og selv om Martinus ved flere lejligheder har tilkendegivet, at jordfæstelse ikke er den rigtige bisættelsesmetode og derfor kan give nogle skæbnemæssige lidelser i kommende liv, har han samtidig set i øjnene, at *"foreløbig vil kun den almindelige begravelsesform stå de fleste udviklede mennesker åben."* (B: 173).

Mange menneskers opfattelse af de enkelte bisættelsesmetoder er som tidligere nævnt utvivlsomt præget af, hvad der er det almindelige i det samfund, man er havnet i. Hvis man føler ubehag ved tanken om balsamering med formalin, føler at det ikke er en rigtig balsameringsmetode, og man derfor bedre kan forlige sig med tanken om den nedbrydning, der finder sted ved jordfæstelse, kan man med nogenlunde sindsro vælge jordfæstelse. Tilsvarende gælder også det omvendte, at hvis man føler ubehag ved tanken om nedbrydningsprocesserne ved jordfæstelse, kan man med nogenlunde sindsro vælge balsamering med formalin. Har man her uvilje mod brug af en hermetisk tilloddet zinkkiste, - af økonomiske årsager, eller ved tanken om, hvad der vil ske ved fredningstidens udløb, - kan man vælge at blive jordfæstet efter balsamering og uden tilloddet zinkkiste. Problematikken omkring valg af bisættelsesmetode er vel sammenlignelig med Martinus' udsagn om, at man roligt kan spise kød, så længe man overhovedet er i stand til at gøre det.

Vor aversion mod nogle bisættelsesmetoder skyldes formentlig også, at vi føler, at vi selv kommer til at opleve processen fysisk på næsten samme måde, som vi oplever former for ubehag i levende live. Men det er jo rent logisk ikke tilfældet. Oplevelsen af fysisk ubehag må nok kunne sammenlignes med den fraværende smerteoplevelse under bedøvelser ved kirurgiske operationer i vor krop. Det primære må jo være, hvorledes mikroorganismerne og ikke vi selv oplever det.

Ud over mulighederne for jordfæstelse og balsamering findes så også muligheden for en vis mumificering, medens man henligger i en hermetisk tillukket kiste indeholdende et fugtbindende stof. Denne metode, der endnu ikke er undersøgt tilstrækkeligt, medfører en betydelig forøgelse af kistens vægt, og forøgelse af udgifterne til kister, vandbindende stof, kistebærere, og forlænget fredningstid. De problemer, der opstår, når resterne til sin tid skal graves op og føres ind i naturens kredsløb, kan myndighederne formentlig nemt håndtere. For de få, der ønsker det og har mulighed derfor, kan den luksuriøse anbringelse i et solitært gravkammer være en mulighed.

Min konklusion af betragtningerne i nærværende artikel er, at vi hele tiden må skelne imellem, hvad Martinus har tænkt sig på længere sigt, og hvad de praktiske muligheder er inden for den nærmeste fremtid. Meget hører den fjerne fremtid til!

40. Reinkarnationsprincippet og de kommende jordliv

I artiklens indledende afsnit er nævnt, at vi formentlig alle har prøvet at dø og blive bisat på mange forskellige måder. Det er derfor sandsynligt, at vi alle har prøvet at blive ligbrændt og jordfæstet adskillige gange! Af Martinus' analyser fremgår også, at vi alle har mange oplevelser af fødsel, jordliv og død foran os, og det indebærer jo muligheden for ved afslutningen af senere liv at blive bisat på bedre og bedre måder.

Vi kan faktisk risikere i senere liv at havne i samfund, hvor bestemte bisættelsesmetoder, fx ligbrænding eller balsamering, er påbudte ved lov. Man må simpelthen se i øjnene, at såvel ligbrænding som jordfæstelse og balsamering med formalin er midlertidige stationer på vejen mod den ideelle form.

Selv om hovedvægten i artiklen er lagt på bisættelsesproblemerne skulle det gerne være fremgået, at problemerne omkring kødspisning mikrokosmisk set er af tilsvarende art. Det primære er her at undgå direkte eller indirekte medvirken til unødvendige drab af dyr, idet utallige mikrovæsener jo rives i døden sammen med makrovæsenet. Hvad angår selve ernæringsprocessen må det væsentlige være at erkende, at lige som forskellige former for bisættelse er trin på vejen mod den ideelle bisættelsesform, således er også ovolactovegetarisme, lactovegetarisme og veganisme trin på vejen mod den ideelle ernæringsform.

Det er sikkert første inkarnation, vi er blevet stillet over for problemerne omkring mikroindividernes skæbne ved de forskellige former for bisættelse og ernæring. Så hvis man i dette liv har tænkt sig om og handlet, så godt man magtede, og efterfølgende valgt et alternativ, som ikke er optimalt, kan man jo i senere liv, hvor der er udviklet bedre bisættelsesmuligheder og levnedsmidler end nu, følge op på sin interesse for mikrovæsenernes liv og levned ved så at vælge noget andet og bedre, end man gjorde i det nuværende liv. Vi må på disse områder lige som på andre ansvarsområder væbne os med tålmodighed og se i øjnene, at det ideelle først lader sig realisere, når både vi selv og det omgivende samfund er indstillet på at medvirke til ændring af de nuværende former. Vi vil så liv for liv blive bedre og bedre til at leve op til Martinus' visioner om, hvad det vil sige at være værdige borgere i det rigtige menneskerige.

41. Anvendte kilder: Primær Martinus-litteratur (note 5)

- Martinus: Livets Bog 1, stk. 217-20, 238, 271, 378-88
- Martinus: Livets Bog 2, stk. 326-28
- Martinus: Livets Bog 3, stk. 922-25, 944
- Martinus: Livets Bog 5, stk. 1701, 1922-27

- Martinus: Livets Bog 6, stk. 2171
- Martinus: Det evige verdensbillede 1, Symbol 6: "Det levende væsen -1", stk. 6.8-11
- Martinus: Det evige verdensbillede 1, Symbol 7: "Livsenhedsprincippet" (jf. DIF: 17)
- Martinus: Det evige verdensbillede 1, Symbol 14: "De kosmiske spiralkredsløb - 1", stk. 14.15, 14.21-27
- Martinus: Det evige verdensbillede 2, Symbol 18: "Det levende væsens skæbnebuer"
- Martinus: Det evige verdensbillede 2, Symbol 19: "Gennem indiviellsens mørke" (Helvede eller ragnarok)
- Martinus: Det evige verdensbillede 2, Symbol 20: "Syndernes forladelse"
- Martinus: Det evige verdensbillede 2, Symbol 23: "Det færdige menneske i Guds billede efter hans lignelse"
- Martinus: Det evige verdensbillede 3, Symbol 29: "Kosmiske udviklingsbaner", stk. 29:1-5
- Martinus: Det evige verdensbillede 4, Symbol 38, "Mennesket og animalsk og vegetabilsk føde", stk. 38.13-18, 38.20-22, 38.26-27
- Martinus: Logik, kap. 74, 86
- Martinus: Bisættelse, kap. 10, 14, 25, 29-31, 58, 75, 88-98, 106, 170-73, 182, 185-87, 198-201, 204
- Martinus: Den ideelle føde, kap. 4-5, 7, 9, 12-13, 21, 24-31
- Martinus: Universets mælkeveje, bog 16b, kap. 7
- Martinus: Højintellektualitet og Lavintellektualitet, bog 19a, kap. 23
- Martinus: "Mikrokosmos", artikel 13 i "Artikelsamling 1"
- Martinus: Artikelsamling 1, stk. 17.14
- Martinus: "Hvorfor lever menneskene i en overdimensioneret frygt?", Kosmos (1985), nr. 11, s. 227-36
- Martinus: "Kultur", Kosmos (1981), nr. 10, s. 119
- Martinus: "Sker der vitamintab ved kogning?", Kosmos (1983), nr. 9, s. 176-78, 186
- Martinus: "Spørgsmål-1" og "Spørgsmål-2", Kosmos (1985), nr. 4, s. 86-87
- Er oprindeligt publicerede i Korrespondanceafd. (1950), nr. 1
- Martinus: Brev om vaccination (1955) (ikke publiceret)
- Martinus: Brev til bisættelsesgruppen ved Aage Hvolby, 4. november 1971 (note 3)
- Martinus: Udsagn ved spørgetimer 1970 og 1973 (ikke publiceret)
- Martinus: Foredragsrække om "Det evige verdensbillede", nr. 5 (1955) (ikke publiceret)

42. Anvendte kilder: Sekundær Martinus-litteratur

- Buch, Tage: "Paneldiskussion om bisættelsesproblematikken", Kosmos (1973), s. 42, 47-49, 54, 62-64
- Hvolby, Aage: "Den fysiske død", Kosmos-særnummer (1972), s. 16-18
- Hvolby, Aage: "Næstekærlig behandling af lig", Kosmos-særnummer (1972), s. 19-21
- Hvolby, Aage: "Det dræbende og det livgivende princip i vor ernæring", Kosmos (1972), s. 292-99; og (1973), s. 7-14
- Hvolby, Aage: "Et liv i verdensgenløsningens tjeneste er tilendebragt", Kosmos (1981), nr. 13/14, s. 163-174
- Hvolby, Aage: "Martinus bisat i mausoleum", Kosmos (1986), nr. 4, s. 68-73
- Hvolby, Aage: "Bisættelsesmuligheder i Danmark", Kosmos (1982), nr. 9, s. 178-79
- Hvolby, Aage og Inger Lise: Noter fra samtaler med Martinus (1968, 1973) (ikke publiceret)
- Laug, Henning: "Skiftende tiders begravelsesformer", Kosmos-særnummer (1972), s. 3-9
- Schleicher, Ib: Referater af møder med Martinus 1971 og 1973 (note 3) (ikke publiceret)

43. Andre anvendte kilder

- Andersen, Poul Erner: Vore levnedsmidler 3, Animalske levnedsmidler (1998)
- Andersen, Poul Erner: Vore levnedsmidler 5, Konservering (1998)
- Birch, Alex: Dødens biologi I-III (1984-86)
- Bremer, Jens: Biokemi og molekylærbiologi (2000), s. 61
- Cirkulære angående Regler for Indretning og Benyttelse af Gravkamre paa Kirkegaardene, nr. 81 af 15. maj 1914 (stadig gældende, 2002)
- Cirkulære om begravelse og ligbrænding, nr. 220 af 1. december 1975
- Cirkulære om transport af lig til og fra udlandet, nr. 15480 af 26. september 1983, § 2, stk. 6
- Dasa, Adiraja: "Vegetarisme - et middel til et højere mål", Den ny Verdensimpuls, nr. 1 (2001), s. 17-21
- Dekkers, Midas: Al kødets gang - om forgængelighed (2000), s. 188
- Dunand, Françoise og Roger Lichtenberg: Egyptens mumier, en väg til evigheten (1993)

- Dybbro, T. og F. Hjordt-Carlsen: Politikens Visuelle Håndbog, Natur (1998), s. 21, 56
- Falkenberg, H., P.K. Gasbjerg og L.H. Nielsen: Fysiologi - Fra molekyle til individ (2000), s. 10
- Geneser, Finn: Histologi - På molekylærbiologisk grundlag (2002), s. 18
- Hawking, Stephen: Hawkings Univers - illustreret, s. 86, 98
- Jensen, Johan Fjord: Vest for Paradis. Begravelsespladsernes natur (2002), fig. 31 og fig. 51
- Jigmei, N.N. et al: Tibet (1981), s. 126-131
- Kervran, Louis: Biological Transmutations (1972)
- Lademanns Læge Leksikon, bind 4 (1977-80)
- Larsen, V.J., S. Mark og K. Selchau: Genetik og gen-etik (2003), s. 23
- Lynnerup, N., P. Bennike og S. Nørby: "Mumiekongressen i Nuuk", Ugeskrift for Læger (2001), s. 7235-39
- Löwegren, Yngve: Balsameringsbruket genom Tiderna (1962)
- Nedergaard, Gustav: Human ernæring (2003), s. 18, 45, 72
- Ovesen, L.: Kødindtaget i Danmark og dets betydning for ernæring og sundhed (2002), s. 9
- Prokop, O. og W. Göhler: Forensische Medizin (1975)
- Simonsen, Jørn: Retsmedicin og medicinal-lovgivning (1994)
- Skjervold, H.: Genteknikk, Arv på en ny måde (1986), s. 49
- Sommer, Anne-Louise: De Dødes Haver - Den moderne storbykirkegård (2003)
- Sørensen, A.B., H. Falkenberg, P.K. Gasbjerg og G.S. Jensen: Genetik, Grundbog (2002), s. 139
- United States Patent Office, patent 2.805.975: "Antibiotic Embalming Process" (1957)
- Wulff, Tabita: Den sidste have (2000)

44. Noter

- 1) Ved studiet af "*Den ideelle føde*" og "*Bisættelse*" må vi have i tankerne, at Martinus ikke har anvendt ord som "naturlig", "fordøjelse" og "forrådnelse" med præcis samme betydning, som disse ord har, når de anvendes af naturvidenskabelige fagfolk.
- 2) I artiklen er ordene "lig" og "kød" de fleste steder anvendt i betydningen henholdsvis "lig af mennesker" og "lig af dyr".
- 3) Bisættelsesgruppe:
I årene 1968-1973 arbejdede en studiegruppe bestående af tre bestyrelsesmedlemmer i samråd med Martinus på at formulere nogle praktiske retningslinjer for bisættelse udført mest mulig i overensstemmelse med bogen "*Bisættelse*" (jf. Kosmos-særnummer 1972). Møderne med Martinus foregik næsten altid i en ret munter atmosfære. Studiegruppens arbejde blev præsenteret ved en paneldiskussion på Martinus Institut 1973 (jf. Kosmos 1973, s. 42, 47-49, 54, 62-64).
- 4) Naturvidenskaben anvender betegnelsen "mineralmaterie" som udtryk for materie, der udelukkende er af uorganisk art. Mineralisering betyder således, at organisk materie omdannes til uorganisk materie. I modsætning hertil anvender Martinus begrebet "mineralmaterie" som udtryk for materie, der ikke har nogen form for hverken dags- eller natbevidst smerteoplevelse på det fysiske plan. Det medfører eksempelvis, at Martinus i modsætning til naturvidenskaben betegner den forhornede del af hår og negle som "mineralmaterie". Disse materier, som hovedsagelig består af brændbare proteinstoffer, betegner naturvidenskaben som organisk materie.
- 5) Anvendte forkortelser for Martinus-bøger:
AS1: Artikelsamling 1
B: Bisættelse
DEV: Det evige verdensbillede
DIF: Den ideelle føde
L: Logik
LB: Livets Bog
- 6) Af hensyn til systematikken i nærværende artikel er enkelte Martinus-citater gengivet helt eller delvist gentagne steder.

45. Illustrationer

Fig. 1-25 kan ses i "Illustrationer til Kødspisning og Bisættelse".

Den forklarende tekst til illustrationerne er forfattet af Aage Hvoldby.